

15

Pohjola-konsernin tammi–kesäkuu 2015¹⁾

- Konsernin tulos ennen veroja oli 361 miljoonaa euroa (336) ja tulos ennen veroja käyvin arvoon 306 miljoonaa euroa (393). Oman pääoman tuotto oli 17,0 prosenttia (17,2).
- Ydinvakavaraisuus (CET1) oli 13,8 prosenttia (12,4) tavoitteen ollessa 15 prosenttia.
- Pankkitoiminnan tulos parani 4 prosenttia vertailukaudesta. Luottokanta kasvoi 7 prosenttia 15,9 miljardiin euroon (14,9). Tulokseen sisältyi saamisten arvonalentumisia 18 miljoonaa euroa (8).
- Vahinkovakuutuksen tulos parani 9 prosenttia vertailukaudesta sijoitustoiminnan tuottojen kasvettua. Maksutuotot kasvoivat 5 prosenttia (7). Yhdistetty kulusuhde oli 89,4 (86,1). Operatiivinen yhdistetty kulusuhde*) oli 87,8 prosenttia (84,5). Sijoitustoiminnan tuotot käyvin arvoon olivat 1,3 prosenttia (3,4).
- Muun toiminnan tulos parani 25 prosenttia vertailukaudesta sijoitustoiminnan nettotuottojen kasvun ja muun toiminnan kulujen laskun johdosta.
- Varallisuudenhoidon tulos pysyi vertailukauden tasolla. Hallinnoitavat asiakasvarat kasvoivat 7 prosenttia ja olivat 46,3 miljardia euroa (43,3).
- Muutos näkyymiin: Konsernin jatkuvien toimintojen tuloksen ennen veroja odotetaan vuonna 2015 olevan samaa tasoa tai parempi kuin vuonna 2014 (aiemmin: samaa tasoa kuin vuonna 2014). Näkymät ovat kokonaisuudessaan kohdassa 'Loppuvuoden näkymät'.

Tulos ennen veroja, milj. e	1–6/2015	1–6/2014	Muutos %	2014
Pankkitoiminta	175	167	4	303
Vahinkovakuutus	145	133	9	223
Muu toiminta	28	22	25	20
Varallisuudenhoito	14	14	2	38
Konserni yhteensä	361	336	7	584
Käyvän arvon rahaston muutos	-55	57		79
Tulos ennen veroja käyvin arvoon	306	393	-22	663
Oma pääoma/osake, e	10,80	9,81		10,38
Henkilöstö keskimäärin	2 485	2 592		2 563

Yllä olevan taulukon luvut kuvaavat Pohjola-konsernia kokonaisuutena ilman jakoa ns. jatkuviin ja lopetettuihin toimintoihin.

Taloudelliset tavoitteet	1–6/2015	1–6/2014	Tavoite	2014
Oman pääoman tuotto, %	17,0	17,2	13	14,3
Ydinvakavaraisuus (CET1), % *)	13,8	11,9	15	12,4
Pankkitoiminnan operatiivinen kuul–tuotto-suhde, %	26	32	< 35	33
Vahinkovakuutuksen operatiivinen yhdistetty kulusuhde, %	87,8	84,5	< 92	84,7
Vahinkovakuutuksen operatiivinen liikekulusuhde, %	18,2	18,1	18	18,4
Vahinkovakuutuksen solvenssisuhde (Solvenssi II), % **)	137	137	120	117
Varallisuudenhoidon operatiivinen kulu–tuotto-suhde, %	49	49	< 45	42
Kokonaiskulut v. 2015 samalla tasolla kuin 2012 lopussa	249	267	514***)	531
Vähintään kahdelta luottoluokittajalta AA-tasoinen luokitus tai luottoluokitukset vähintään pääkilpailijoiden tasolla	2	2	2	2
Osinkosuhde vähintään 50 % tilikauden tuloksesta edellyttäen, että CET1-vakavaraisuus on 15 %. Osinkosuhde on 30 % tilikauden tuloksesta kunnes CET1 15 % on saavutettu.			≥ 50 (30)	30

1) Tuloksen vertailulukuna on käytetty vuoden 2014 vastaavien jaksojen lukuja. Tase- ja muiden poikkileikkaustyyppisten erien vertailulukuna on käytetty vuoden 2014 lopun tilannetta, ellei toisin mainita.

*) Operatiiviset tunnusluvut eivät sisällä laskuperustemuutoksia eikä yrityskaupassa syntyneiden aineettomien hyödykkeiden poistoja.

**) Luku esitetty ilman siirtymäsäännösten vaikutusta.

***) Vuoden 2012 kulutavoitteen määrä on oikaistu vastaamaan 1.1.2015 alkaen sovellettua laatimisperiaatteen muutosta (ks. Liite 1 Laatimisperiaatteet).

Pohjola-konsernin osavuosisikatsaus 1.1.–30.6.2015

Sisällysluettelo

Toimintaympäristö.....	3
Konsernin tulosanalyysi.....	4
Konsernin riskiasema	6
Konsernin vakavaraisuus	8
Luottoluokitukset.....	9
Pohjolan tehostamisohjelma.....	9
Liiketoimintasegmenttien tulos.....	10
Jatkuvat toiminnot.....	10
Pankkitoiminta	10
Vahinkovakuutustoiminta.....	12
Muu toiminta.....	14
Liiketoimintasegmenttien tulos - Lopetetut toiminnot.....	15
Varallisuudenhoito	15
Henkilöstö ja palkitseminen	16
Konsernin rakennejärjestelyt.....	16
Välitystuomio Pohjolan vähemmistöosakkaita koskevassa lunastusmenettelyssä.....	16
Loppuvuoden näkymät.....	16
Konsernin tuloslaskelma.....	17
Konsernin laaja tuloslaskelma	17
Konsernin tase.....	18
Konsernin oman pääoman muutoslaskelma	19
Konsernin rahavirtalaskelma.....	20
Segmenttiikohtaiset tiedot	21
Liitetiedot	24
Laatimisperiaatteet.....	24
Konsernin tunnuslukujen laskentakaavat.....	25

Toimintaympäristö

Maailmantalouden kasvu jatkui toisella neljänneksellä pohjimmiltaan hieman pidemmän ajan keskiarvoa hitaampana. Euroalueen talous kasvoi edelleen maltillisesti.

Euroopan keskuspankki jatkoi maaliskuussa aloittamaansa joukkolainojen osto-ohjelmaa odotusten mukaisesti. Laajennetun osto-ohjelman puitteissa EKP ostaa arvopapereita 60 miljardilla eurolla kuukaudessa vähintään syyskuuhun 2016 asti.

Euribor-korkojen lasku jatkui keväällä keskuspankin toimien seurauksena. Kolmen kuukauden euribor-korko painui negatiiviseksi huhtikuussa. Tuolloin myös joukkolainojen tuottovaateet alenivat ennätysmatalalle.

Touko–kesäkuussa joukkolainamarkkinoilla nähtiin selvä korjausliike, minkä seurauksena pitkät markkinakorot nousivat ja euribor-korkojen taso vakiintui.

Neuvottelut Kreikan velkaongelmien hoitamisesta nostivat Kreikan valtionlainojen tuottovaateita. Neljänneksen lopulla Kreikan kriisi kärjisty. Kreikan kanssa päästiin heinäkuussa sopuun uuden tukipaketin neuvotteluiden aloittamisesta. Kriisin vaikutukset muiden maiden valtionlainoihin jäivät vähäisiksi.

Suomen talouskehitys pysyi heikkona toisella neljänneksellä. Työttömyys lisääntyi selvästi. Keväällä vahvistunut kuluttajien luottamus laski kesällä takaisin parin edellisen vuoden keskiarvotasolle, kun tilanne Kreikassa kärjisty. Investointisuunnitelmien lisääntyminen piti yllä odotuksia vähittäisestä elpymisestä.

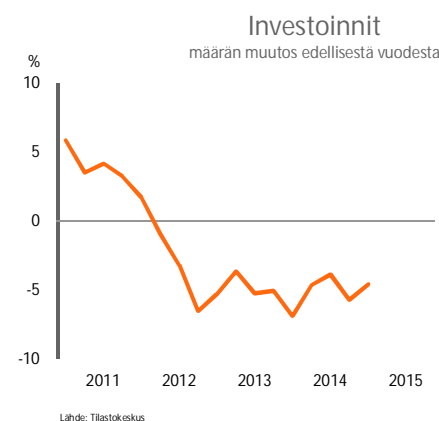
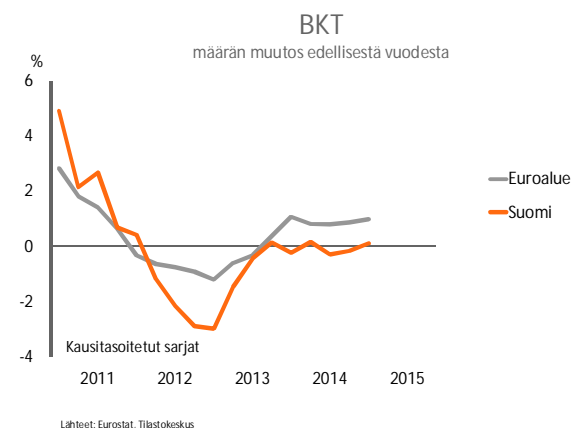
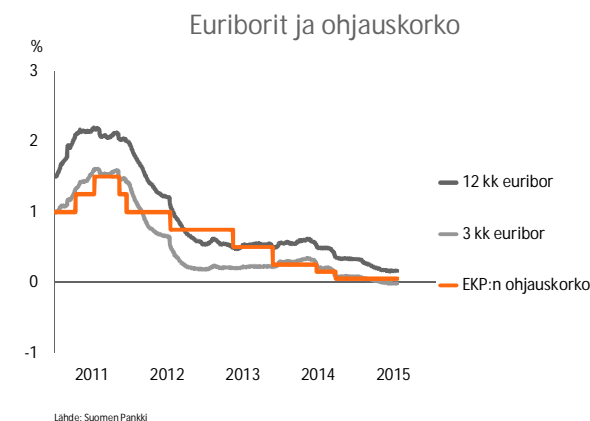
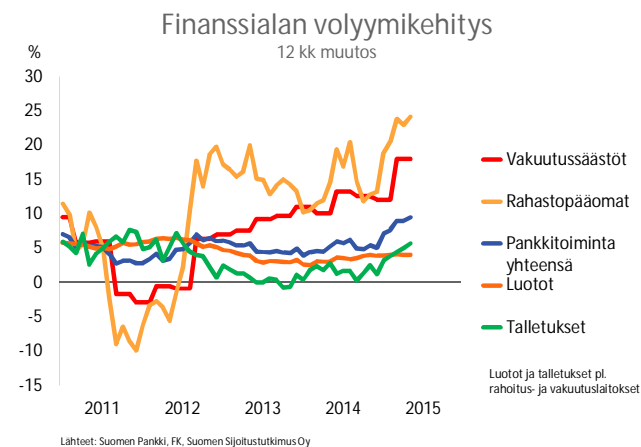
Euroalueen talous kasvaa tänä vuonna viime vuotta nopeammin. Kokonaisuutena maailmantalous ei silti elvy, sillä kehittyvien markkinoiden kasvu hidastuu. Suomessa merkit käänteestä pieneen kasvuun on yhä enemmän, mutta elpyminen on vähäistä. Inflaatio säilyy hyvin matalana samoin kuin korkotaso.

Pankkien kotitalousluottokanta kasvoi kahden prosentin vuosivauhtia toisella neljänneksellä. Uusien nostettujen asuntoluottojen määrä nousi kevään aikana, ja lyhennysvapaiden käyttö pysyi korkeana. Yritysluottokannan kasvu jatkui kotitalouksia nopeampana. Luotonkysynnän odotetaan piristyvän maltillisesti toisella vuosipuoliskolla.

Pankkitalletuksien vuosikasvu kiihtyi toisella neljänneksellä lähes 10 prosenttiin yritys- ja yhteisötalletuksien voimakkaan kasvun myötä. Kotitalouksien talletukset pysyivät vuodentakaisella tasolla. Määräaikaistalletuksien supistuminen jatkui varojen siirtyessä käytelytileille ja riskillisempiin säästö- ja sijoituskohteisiin.

Sijoitusmarkkinoilla epävarmuus kasvoi kevään aikana Kreikan velkaneuvottelujen pitkittymisen ja kehittyvien talouksien heikentyneiden näkymien seurauksena. Rahasto- ja vakuutusäästöt kasvoivat kuitenkin 17 prosenttia vuoden takaisesta tasosta. Rahastojen nettomerkinnät pysyivät korkeina erityisesti korko- ja yhdistelmärahastojen osalta. Henkivakuutuksen maksutulo kasvoi ensimmäisellä vuosipuoliskolla 21 prosenttia vertailukaudesta.

Vahinkovakuuttamisen maksutulo kasvoi ensimmäisellä vuosipuoliskolla runsaan kahden prosentin vuosivauhtia. Korvauskuluja maksettiin kaksi prosenttia vähemmän kuin viime vuonna vastaavaan aikaan.

Konsernin tulosanalyysi

Milj. e	1-6/2015	1-6/2014**)	Muutos %	4-6/2015	4-6/2014**)	Muutos %	2014**)
Jatkuvat toiminnot *)							
Korkokate							
Yrityspankki ja Baltia	135	122	10	66	61	8	255
Markets	-4	15		-2	8		28
Muut toiminnot	-23	-6		-13	-1		-26
Yhteensä	109	131	-17	51	67	-24	257
Palkkiotuotot ja -kulut, netto	20	38	-47	9	16	-43	52
Kaupankäynnin nettotuotot	62	52	19	37	28	32	77
Sijoitustoiminnan nettotuotot	49	37	33	33	21	60	64
Vahinkovakuutustoiminnan nettotuotot							
Vakuutustoiminnasta	249	262	-5	125	147	-15	466
Sijoitustoiminnasta	117	72	64	60	24		173
Muista eristä	-22	-24	-5	-11	-12	-7	-46
Yhteensä	344	310	11	175	159	10	593
Liiketoiminnan muut tuotot	14	14	0	7	7	-4	30
Tuotot yhteensä	598	583	3	311	298	5	1 073
Henkilöstökulut	82	86	-4	36	43	-16	163
ICT-kulut	44	46	-4	22	22	0	94
Poistot	24	26	-7	12	12	0	52
Muut kulut	82	94	-12	42	46	-9	191
Kulut yhteensä	233	251	-7	113	124	-9	500
Tulos ennen saamisten arvonalentumisia	366	331	10	198	174	14	574
Saamisten arvonalentumiset	18	8		3	4	-6	25
Tulos jatkuvista toiminnoista ennen veroja	348	324	8	195	170	14	548
Lopetetut toiminnot *)							
Varallisuudenhoidon nettotuotot							
Palkkiotuotot ja -kulut, netto	27	27	3	14	14	0	64
Osuus osakkuusyrittysten tuloksesta	1	1	31	1	0		1
Varallisuudenhoidon muut tuotot ja kulut, netto	-15	-15	3	-8	-7	10	-30
Tulos lopetetuista toiminnoista ennen veroja	13	13	4	7	7	-2	36
Tulos ennen veroja yhteensä	361	336	7	202	177	14	584
Käyvän arvon rahaston muutos	-55	57		-154	53		79
Tulos ennen veroja käyvin arvoin	306	393	-22	47	230	-79	663

*) OP Osuuskunnan ostotarjouksen toteutumisen seurauksena Pohjola-konsernissa suunnitellaan toteutettavaksi rakennejärjestelyjä, joissa mm. vahinkovakuutus- ja varallisuudenhoitosegmentit siirretään pois Pohjola-konsernista OP Osuuskunnan suoraan omistukseen. Tästä johtuen varallisuudenhoitosegmentti raportoidaan IFRS 5 mukaisesti tuloksessa lopetettuna toimintona ja taseessa omistajille jaettavina omaisuuserinä ja velkoina. Vahinkovakuutussegmentin rakennejärjestelyn tarkemmasta aikataulusta ei ole tehty päätöstä, joten se raportoidaan tuloksessa jatkuvissa toiminnoissa yhdessä pankkitoiminnan ja muun toiminnan kanssa.

**) Vertailutietoja on oikaistu vastaamaan 1.1.2015 alkaen sovellettua laatimisperiaatteen muutosta (ks. Liite 1 Laatimisperiaatteet).

Tulos tammi-kesäkuu

Konsernin tulos ennen veroja kasvoi 25 miljoonalla eurolla ja oli 361 miljoonaa euroa (336). Lopetetut toiminnot mukaan lukien, konsernin tuotot kasvoivat hieman eli 1 % ja kulut laskivat 7 %. Saamisten arvonalentumiset kasvoivat 18 miljoonaan euroon (8).

Käyvän arvon rahasto ennen veroja laski 55 miljoonaa euroa ja oli kauden lopussa 234 miljoonaa euroa positiivinen. Tulos ennen veroja käyvin arvoin oli 306 miljoonaa euroa (393).

Jatkuvat toiminnot

Jatkuvien toimintojen tulos ennen veroja oli 348 miljoonaa euroa (324).

Jatkuvien toimintojen korkokate laski 17 %.
Yrityspankkitoiminnan ja Baltian yhteenlaskettu korkokate kasvoi 10 %. Luottokanta kasvoi 7 % vuodenvaihteesta 15,9 miljardiin euroon. Yritysluottokannan keskimarginaali laski katsauskaudella kahdella korpisteellä 1,42 prosenttiin (1,44).

Markets-liiketoiminta-alueen kaupankäynnin nettotuotot kasvoivat 12 miljoonaa euroa asiakastuottojen kasvun seurauksena. Trading-toiminnan tuotot laskivat 23 miljoonaa euroa.

Muissa toiminnoissa likvideettireservin korkokatetta laski matalana jatkunut korkotaso, ostettujen joukkolainojen luottoriskimarginaalien kaventuminen sekä tiukentuvaan likvideettisääntelyyn valmistautuminen.

Palkkiotuotot ja -kulut nettona laskivat 18 miljoonaa euroa. Nettopalkkiotuottoja laski luotonannon palkkiotuottojen pieneneminen. Vertailukauden luotonannon palkkiotuottoja kasvatti mm. Pohjolan ostotarjouksen rahoitukseen OP Osuuskunnalle myönnetty rahoituslimiitti.

Sijoitustoiminnan nettotuotot olivat 49 miljoonaa euroa (37). Saamistodistusten myyntivoitot olivat 18 miljoonaa euroa (9) ja osakkeiden myyntivoitot 11 miljoonaa euroa (2). Osinkotuotot 20 miljoonaa euroa (24) olivat pääosin osinkoja OP Ryhmään kuuluvilta yhteisöiltä.

Vahinkovakuutustoiminnan nettotuotot kasvoivat 11 %. Vakuutusmaksutuotot kasvoivat 5 % ja korvauskulut 10 %. Eläkevastuiden diskonttokoron lasku kasvatti korvauskuluja 32 miljoonaa euroa (-). Tuloslaskelmaan kirjatut sijoitustoiminnan tuotot olivat 46 miljoonaa euroa vertailukautta suuremmat. Sijoitustoiminnan tuottoihin sisältyi myyntivoittoja 66 miljoonaa euroa (24) ja sijoitusten arvonalentumisia 4 miljoonaa euroa (1). Sijoitustoiminnan tuotot käyvin arvoon olivat 1,3 % (3,4).

Liiketoiminnan muut tuotot olivat edellisvuoden tasolla.

Kulut laskivat 19 miljoonaa euroa eli 7 %. Henkilöstökulut laskivat 4 miljoonaa euroa vertailukaudesta. Vertailukauden kuluja kasvatti 10 miljoonan euron pankkivero ja Pohjolan osakkeiden ostotarjoukseen liittyvät 2 miljoonan euron neuvonantajapalkkiot.

Lopetetut toiminnot

Lopetettujen toimintojen tulos ennen veroja pysyi edellisvuoden tasolla 13 miljoonassa eurossa.

Varallisuudenhoidon palkkiotuotot ja -kulut nettona pysyivät myös edellisvuoden tasolla 27 miljoonassa eurossa.

Tulos huhti–kesäkuu

Konsernin tulos ennen veroja parani 202 miljoonaan euroon (177). Tuotot kasvoivat 4 % ja kulut laskivat 8 %. Saamisten arvonalentumiset pysyivät vertailukauden tasolla ja olivat 3 miljoonaa euroa (4).

Käyvän arvon rahasto laski toisella vuosineljänneksellä 154 miljoonaa euroa (kasvoi 53). Tulos ennen veroja käyvin arvoon oli 47 miljoonaa euroa (230).

Jatkuvat toiminnot

Jatkuvien toimintojen tulos ennen veroja parani 25 miljoonaa euroa 195 miljoonaan euroon (170).

Yrityspankkitoiminnan ja Baltian yhteenlaskettu korkokate kasvoi 8 %. Luottokanta kasvoi 5 % 15,9 miljardiin euroon ja yritysluottokannan keskimarginaali laski 1 korpisteellä.

Palkkiotuotot ja -kulut nettona laskivat vertailukaudesta 7 miljoonaa euroa vakuutustoiminnan palkkiokulujen kasvettua. Palkkiotuotot tulivat pääasiassa luotonannosta, arvopapereiden välityksestä ja maksuliikkeestä.

Sijoitustoiminnan nettotuotot kasvoivat 12 miljoonaa euroa, joka muodostui pääosin saamistodistusten myyntivoittojen kasvusta.

Kulut pienenevät vertailukaudesta 11 miljoonaa euroa. Henkilöstökulut laskivat 7 miljoonaa euroa. Vertailukauden kuluja kasvatti 5 miljoonan euron pankkivero.

Lopetetut toiminnot

Lopetettujen toimintojen tulos ennen veroja oli vertailukauden tasolla 7 miljoonaa euroa.

Varainhoidon palkkiotuotot ja -kulut nettona olivat vertailukauden tasolla 14 miljoonassa eurossa.

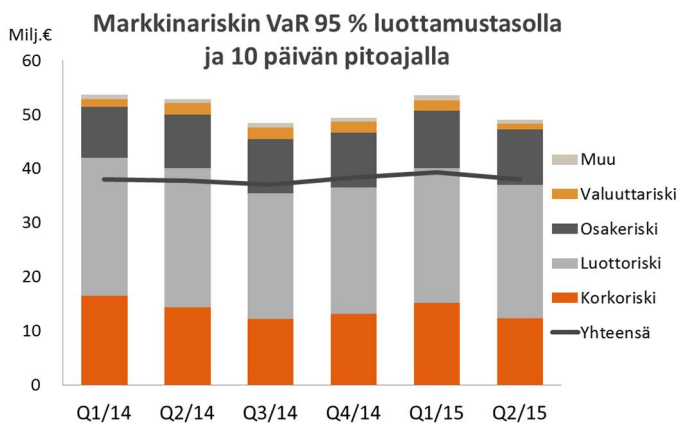
Konsernin riskiasema

Konsernin liiketoiminnan keskeiset riskit liittyvät yleisen taloudellisen toimintaympäristön ja sijoitusmarkkinoiden kehitykseen.

Luottoriskiasema säilyi vaisusta taloustilanteesta huolimatta vakaana. Talouden heikko kehitys varjostaa kuitenkin näkymiä.

Rahoitus- ja maksuvalmiusasema säilyi hyvänä ja varainhankinta toimi hyvin.

Konsernin markkinariskiasema oli katsauskaudella vakaa. Markkinariskiä mittaava VaR-tunnusluku oli kesäkuun lopussa 38 miljoonaa euroa (39). VaR-tunnusluku sisältää vahinkovakuutusyhtiön kokonaistaseen, pankkitoiminnan trading-toiminnan ja muun toiminnan likviditeettireservin sekä sisäisen pankin korkoposition.

Pankkitoiminnan riskiasema

Pankkitoiminnan keskeiset riskit ovat asiakasliiketoiminnasta syntyvä luottoriski sekä markkinariskit.

Luottoriskiasemassa ei tapahtunut merkittäviä muutoksia. Ongelmasaamisten yhteismäärä oli 259 miljoonaa euroa (257). Ongelmasaamisilla tarkoitetaan yli 90 päivää erääntyneitä saamisista, muita riskillisiksi luokiteltuja saamisista sekä saamisista, joihin kohdistuu asiakkaan taloudellisista vaikeuksista johtuva lainanhoitojousto. Arvon alentumisten määrä pysyi alhaisena ja oli 0,10 % luotto- ja takauskannasta.

Pankkitoiminnan kokonaisvastuut kasvoivat 3,1 miljardia euroa 30,0 miljardiin euroon. Luottokelpoisuudeltaan investointitason vastuiden eli ratingluokkien 1–5 osuus kokonaisvastuista pois lukien kotitaloudet oli 66 % (64). Luokkien 11–12 osuus oli 0,9 % (0,9).

Pankkitoiminnan kokonaisvastuista yritysasiakkaiden (ml. asuntoyhteisöt) vastuut muodostivat 76 % (79). Yritysasiakkaiden vastuista investointitasolle luokiteltujen vastuiden osuus oli 61 % (58) ja kahden heikoimman ratingluokan vastuut olivat 243 miljoonaa euroa (234) eli 1,1 % (1,1).

Suurten asiakasriskien yritysastuiden määrä oli kesäkuun lopussa 0,9 miljardia euroa (0,4). Suuria asiakasriskejä kattavat omat varat kasvoivat 3,7 miljardiin euroon (3,6).

Yritysasiakkaiden vastuiden toimialakohtainen jakauma säilyi hyvin hajautuneena. Merkittävimmät toimialat olivat energia 10,8 % (11,0), kauppa 9,8 % (10,7) sekä asuntojen vuokraus ja hallinta 9,7 % (9,9). Asuntojen vuokraus ja hallinta -toimialan vastuista 43 % on julkisyhteisöjen takaamia.

Baltian liiketoiminnan vastuut olivat 1,1 miljardia euroa (1,2), joka oli 3,7 % (4,3) pankkitoiminnan kokonaisvastuista.

Pankkitoiminnan korkoriski yhden prosenttiyksikön koron muutokselle oli tammi–kesäkuussa keskimäärin 11,8 miljoonaa euroa (11,8).

Vahinkovakuutuksen riskiasema

Vahinkovakuutuksen keskeiset riskit ovat vahinkokehitykseen liittyvät vakuutustekniset riskit, vakuutusvelan katteena olevien sijoitusten markkinariskit, vakuutusvelan arvostamisessa käytetty korkotaso sekä vakuutusvelan diskonttokoron ja markkinakorkojen välinen ero.

Vahinkovakuutuksen vakuutusteknisissä riskeissä ei tapahtunut merkittäviä muutoksia. Markkinakorkojen nousu pienensi vakuutusvelan diskonttokoron ja markkinakorkojen välistä erotusta pienentäen diskonttokoron laskuun liittyvää tulosriskiä. Pitkien markkinakorkojen nousu laski vakuutusvelan Solvenssi II:n mukaista arvoa pienentäen merkittävästi Solvenssi II:n mukaista pääomavaadetta vuodenvaihteeseen verrattuna. Vahinkovakuutuksen merkittävin markkinariski on markkinakorkojen laskun vakuutusvelan arvoa ja pääomavaadetta nostava vaikutus. Sijoitusten riskitaso (VaR 95 %) on hieman noussut alkuvuoden aikana. Sijoitussalkun osakeriskiä on vähennetty ja luottoriskiä on maltillisesti lisätty. Salkun duraatiota on maltillisesti kasvatettu vakuutusvelan korkoriskin suojaukseen liittyen.

Muun toiminnan riskiasema

Muun toiminnan keskeiset riskit ovat likviditeettireservin luotto- ja markkinariskit sekä likviditeettiriskit.

Muun toiminnan vastuut olivat yhteensä 26,2 miljardia euroa (22,7), ja ne muodostuivat OP Ryhmän maksuvalmiuden turvaamiseksi pidettävistä saamistodistuksista, talletuksista keskuspankkiin sekä saamisista osuuspankeilta.

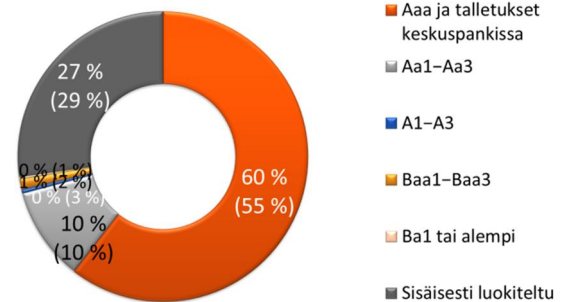
Muun toiminnan korkoriski yhden prosenttiyksikön koron muutokselle oli tammi–kesäkuussa keskimäärin 14,2 miljoonaa euroa (15,9).

Likviditeettireservi

mrd.€	30.6.2015	31.12.2014	Muutos, %
Talletukset keskuspankissa	4,1	3,8	9
Vakuuskelpoiset saamistodistukset	8,9	7,8	13
Vakuuskelpoiset yritysluotot	4,4	4,3	2
Yhteensä	17,4	15,9	9
Ei vakuuskelpoiset saamiset	0,8	0,7	21
Likviditeettireservi markkina-arvoin	18,2	16,6	10
Vakuuden aliarvostus (Haircut)	-1,2	-1,1	6
Likviditeettireservi vakuusarvoin	17,0	15,5	10

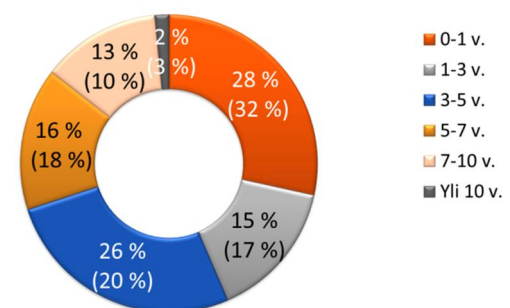
neljänneksen aikana ja vähintään 100 % vuoden 2018 alusta alkaen. Euroopan komission delegoidun asetuksen mukaisesti laskettu arvio OP Ryhmän LCR-suhdeluvusta on lopullisen vaatimuksen tasolla.

Likviditeettireserviin luettavien rahoitusvarojen
luottoluokitusjakauma 30.06.2015, %
(31.12.2014, %)

Pohjola ylläpitää OP Ryhmän keskuspankkina likviditeettireserviä, joka muodostuu pääasiassa talletuksista Euroopan keskuspankkiin sekä keskuspankkirahoituksen vakuudeksi kelpaavista saamisista. Likviditeettireservi sisältää hyvän luottoluokituksen omaavien valtioiden, kuntien, rahoituslaitosten ja yritysten liikkeeseen laskemia saamistodistuksia, arvopaperistettuja saamia ja vakuuskelpoisia yritysluottoja.

Likviditeettireserviin luettavien rahoitusvarojen
maturiteettijakauma 30.06.2015, %
(31.12.2014, %)

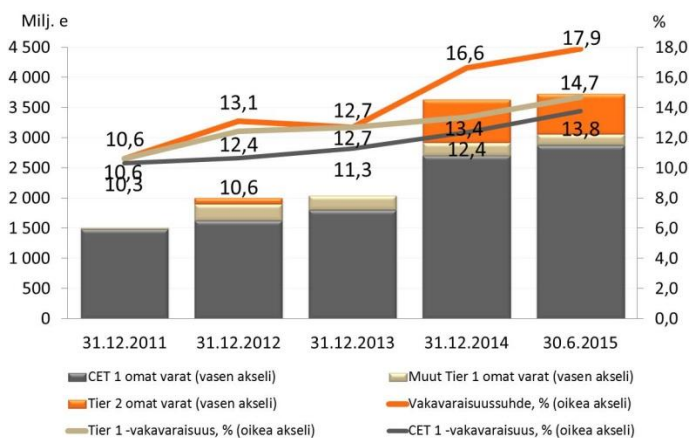
Likviditeettireserviin kuuluvat saamistodistukset on likviditeettireservilaskelmassa arvostettu markkinoilta saataviin noteerauksiin.

Pohjolan ylläpitämällä likviditeettireservillä ja muilla OP Ryhmän maksuvalmiuden varautumissuunnitelman mukaisilla erillä voidaan kattaa vähintään kahden vuoden rahoitustarpeet tilanteessa, jossa tukkuvarainhankinta ei toimisi ja talletuskanta supistuisi maltillisesti.

OP Ryhmän maksuvalmiutta ja likviditeettireservin riittävyyttä seurataan maksuvalmiusvaatimusta mittaavalla LCR-suhdeluvulla. Siirtymäsäännösten mukaan LCR-suhdeluvun on oltava vähintään 60 % vuoden 2015 viimeisen

Konsernin vakavaraisuus

Omat varat ja vakavaraisuus

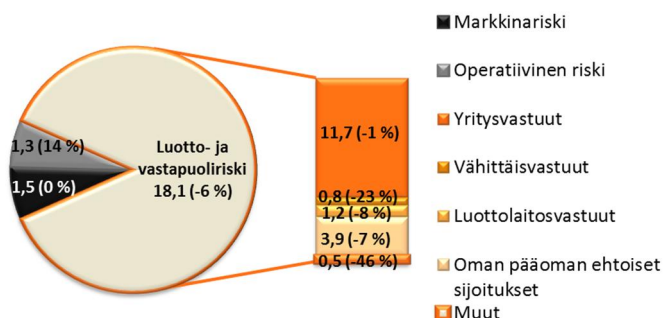

Pohjola-konsernin ydinvakavaraisuus (CET1) oli kesäkuun lopussa 13,8 % (12,4). Yritysvastuiden päivitetty maksukyvyttömyyden todennäköisyydet (PD) otettiin käyttöön ensimmäisellä vuosineljänneksellä valvojalta saadun luvan mukaisesti, ja niiden käyttöönotto paransi ydinvakavaraisuutta noin 0,7 prosenttiyksikköä. Pohjola-konsernin tavoite ydinvakavaraisuudelle on vähintään 15 % vuoden 2016 loppuun mennessä. Sääntelyn minimitaso ydinvakavaraisuudelle on 4,5 %. Vakavaraisuussuhde oli 17,9 % (16,6), kun sääntelyn minimivaade on 8 %. Vuoden 2015 alusta lukien luottolaitoslain edellyttämä 2,5 % kiinteä lisäpääomavaatimus nostaa käytännössä alarajan vakavaraisuussuhteelle 10,5 %:iin ja ydinvakavaraisuudelle 7 %:iin. Vakavaraisuusluvut on esitetty 1.1.2014 lähtien uuden vakavaraisuusasetuksen (CRR) mukaisesti ja aikaisempia vuosia ei ole oikaistu.

Ydinpääoman (CET1) määrä nousi 173 miljoonaa euroa 2 873 miljoonaan euroon pankkitoiminnan tuloskehityksen ansiosta.

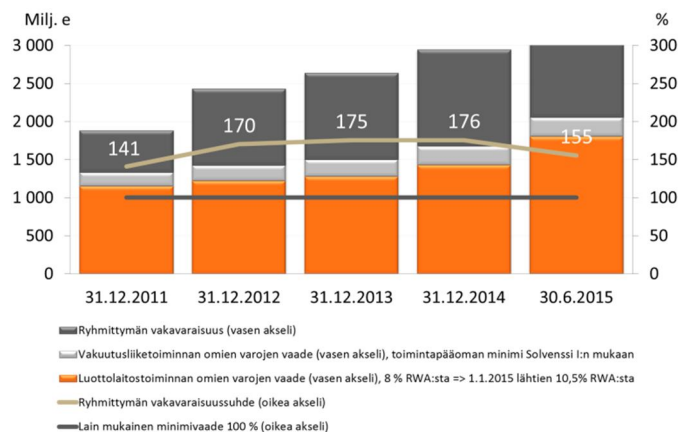
Riskipainotettujen sitoumusten määrä laski 988 miljoonaa euroa 21 miljardiin euroon kesäkuun lopussa. Yritysluottokannan laatu heikentyi hieman katsauskauden lopulla. Yritysvastuiden päivitetty PD-tasot laskivat kuitenkin riskipainotettuja eriä noin 5 prosenttia. Muiden olennaisten vastuuryhmien keskimääräiset riskipainot alenivat hieman. Riskipainotetuista eristä 3,7 miljardia euroa oli konsernin sisäisiä vakuutusyhtiöomistuksia.

Riskipainotetut erät 30.6.2015,
 yhteensä 20,9 mrd. €
 (muutos vuoden alusta -5 %)

Pohjola-konserni kuuluu OP Ryhmään, jonka vakavaraisuutta valvotaan rahoitus- ja vakuutusryhmittymän (Rava) valvonnasta annetun lain mukaan. Pohjola-konsernin Rava-vakavaraisuussuhde oli kesäkuun lopussa 155 prosenttia (176). Luottolaitoslain mukaisen kiinteän lisäpääomavaatimuksen (2,5 prosenttia) vaikutus alensi suhdelukua 40 prosenttiyksikköä. Lisäpääomavaatimusten seurauksena Rava-vakavaraisuus ei enää kuvaa Rava-ryhmittymän pääomien minimitasoa, vaan tasoa, jonka puitteissa ryhmittymä voi toimia ilman puskurien alituksesta seuraavia viranomaisvelvoitteita.

Rahoitus- ja vakuutusryhmittymän valvonnasta annetun lain mukainen vakavaraisuus

Basel III- ja Solvenssi II -säännösmuutokset

Luottolaitosdirektiivin ja vakavaraisuusasetuksen (CRD4/CRR) voimaantulo 1.1.2014 tiukensi pankkien vakavaraisuussäännöksiä. Basel III -standardit EU:ssa implementoivat muutokset tulevat voimaan vaiheittain vuoteen 2019 mennessä.

OP Ryhmä ja sen osana Pohjola sai 27.11.2013 Finanssivalvonnalta luvan käsitellä rahoitus- ja vakuutusryhmittymän sisäiset vakuutusyhtiösijoitukset riskipainotettuina erinä. Vakuutusyhtiösijoituksiin sovellettava menetelmä johtaa noin 280 %:n riskipainoon. Lupa oli EKP:n valvontaan siirtymisestä johtuen voimassa määräajan 1.1.–31.12.2014. Luvan jatko on Euroopan keskuspankin käsittelyssä. Luvan käsittelyn ollessa kesken OP Ryhmä ja Pohjola soveltavat vakuutusyhtiösijoituksiin aikaisemman Finanssivalvonnan luvan mukaista menettelytapaa. Mahdollinen poikkeusluvan poistuminen ja siirtyminen vakuutusyhtiösijoitusten vähennyskäsittelyyn heikentäisi Pohjolan ydinvakavaraisuutta enintään 3,4 prosenttiyksikköä. Käsittelymuutoksella ei kuitenkaan olisi vaikutusta Pohjolan todelliseen riskinkantokykyyn.

Kansallisen lainsäädännön kautta implementoitavat vakavaraisuuden puskurivaatimukset korottavat pääomavaatimuksia edelleen. Vuoden 2016 alusta OP Ryhmälle tulee voimaan muuta rahoitusjärjestelmän kannalta merkittävää luottolaitosta (O-SII) koskeva 2 prosentin lisäpääomavaatimus. O-SII -vaatimus ei koske Pohjola. Finanssivalvonta päätti kesäkuussa 2015 olla toistaiseksi asettamatta pankeille syklistyyttä vähentävää lisäpääomavaatimusta tai muitakaan käytössään olevia makrovakauseräjäitä. Finanssivalvonta tekee makrovakauseräjäitöksen neljännesvuosittain. Tuleva

likviditeettisääntely lisää likviditeetin hallinnan kustannuksia. Kannattavuuden merkitys korostuu säännösmuutoksiin valmistauduttaessa.

OP Ryhmä, Pohjola mukaan lukien on EKP:n valvonnassa. EKP suoritti vuoden 2014 aikana kattavan arvioinnin, joka sisälsi riskiarvion, luottolaitostoiminnan laajan saamisten laadun arvioinnin ja stressitestin OP Ryhmän pankkitoiminnalle sisältäen Pohjolan luottolaitostoiminnan.

Kattavan arvion tulosten perusteella EKP on asettanut OP Ryhmälle luottolaitoslain mukaisen harkinnanvaraisen lisäpääomavaatimuksen osana valvojan arvioon (SREP) liittyvää prosessia. Harkinnanvarainen lisäpääomavaatimus huomioiden OP Ryhmän ydinpääomien vaatimus on 8,3 prosenttia. OP Ryhmän vahva vakavaraisuusasema ja kansalliset puskurivaatimukset huomioiden harkinnanvaraisella lisäpääomavaatimuksella ei ole käytännön vaikutusta OP Ryhmän tai Pohjolan vakavaraisuusasemaan tai liiketoimintaan. OP Ryhmän tietojen mukaan EKP:n valvonnassa oleville pankeille on asetettu vastaava kattavan arvion tuloksiin perustuva lisäpääomavaatimus.

Vakuutussektorin Solvenssi II -säännösmuutoksilla pyritään parantamaan vakuutusyhtiöiden omien varojen laatua, parantamaan yhtiöiden omaa riskienhallintaa, lisäämään pääomavaateen riskiperusteisuutta ja yhtenäistämään vakuutussektorin vakavaraisuussäännöksiä Euroopassa.

Vakuutusyhtiöiden Solvenssi II -vakavaraisuusvaatimukset tulevat voimaan vuoden 2016 alussa. Vahinkovakuutuksen alustavat Solvenssi II -omat varat olivat kesäkuun lopussa 999 miljoonaa euroa (804) ja pääomavaade oli 732 miljoonaa euroa (685). Solvenssi II:n mukainen solvenssisuhde oli 137 % (117). Luvut on esitetty ilman siirtymäsäännöksiä. Siirtymäsäännösten käyttöön on haettava Finanssivalvonnan lupa.

Vahinkovakuutuksen Solvenssi II -omat varat ja solvenssisuhde*)

Milj. €	30.6.2015	31.12.2014	Tavoite
Tier 1	864	754	
Tier 2	135	50	
Omat varat (Solvenssi II)	999	804	
Vakavaraisuuspääoma-vaatimus (SCR)	732	685	
Solvenssisuhde (Solvenssi II), % *)	137	117	120

*) Luku esitetty ilman siirtymäsäännösten vaikutuksia

Luottoluokitukset

Pohjola Pankki Oyj:n luottoluokitukset

Luokituslaitos	Lyhyt varainhankinta	Näkymä	Pitkä varainhankinta	Näkymä
Standard & Poor's	A-1+	Negatiivinen	AA-	Negatiivinen
Moody's	P-1	Vakaa	Aa3	Vakaa
Fitch	F1	Vakaa	A+	Vakaa

Pohjola Vakuutus Oy:n luottoluokitukset

Luokituslaitos	Luottoluokitus	Näkymä
Standard & Poor's	AA-	Negatiivinen
Moody's	A3	Vakaa

Pohjolan luottoluokitukset eivät ole muuttuneet vuoden 2015 alkupuoliskolla.

Toisella vuosineljänneksellä Fitch Ratings Limitedin, Standard & Poor's Credit Market Services Europe Limitedin ja Moody's Investors Service Ltd:n vahvistamisessa Pohjola Pankki Oyj:n ja Pohjola Vakuutus Oy:n luottoluokituksissa ei tapahtunut muutoksia.

Standard & Poor's vahvisti heinäkuussa 2015 Pohjola Pankki Oyj:n pitkien luottojen luokituksen AA- ja lyhyiden luottojen luokituksen A-1+ ja säilytti näkymät negatiivisina. Samassa yhteydessä S&P vahvisti myös Pohjola Vakuutus Oy:n luottoluokituksen AA- ja negatiiviset näkymät.

Moody's vahvisti 29.6.2015 Pohjola Pankki Oyj:n pitkien luottojen luokituksen Aa3 ja lyhyiden luottojen luokituksen P-1 ja säilytti näkymät vakaina.

Fitch vahvisti 19.5.2015 ja 9.6.2015 OP Ryhmän ja Pohjola Pankki Oyj:n pitkien luottojen luokituksen A+ ja lyhyiden luottojen luokituksen F1 ja säilytti näkymät vakaina. 19.5.2015 luottoluokituksen vahvistaminen liittyi laajempaan tarkasteluun koskien valtion tuen todennäköisyyden laskua luokitusmetodologiassa.

Moody's vahvisti 15.5.2015 Pohjola Vakuutus Oy:n luokituksen A3 ja säilytti näkymät vakaina.

Pohjolan tehostamisohjelma

Vuoden 2012 lopussa aloitetulla Pohjola-konsernin tehostamisohjelmalla haetaan noin 50 miljoonan euron vuosittaisia kustannussäästöjä vuoden 2015 loppuun mennessä. Koko OP Osuuskunta -konsernin tehostamisohjelman vuosittainen kustannussäästö tavoite on 150 miljoonaa euroa vuoden 2015 loppuun mennessä.

Kaikkiaan 50 miljoonan euron vuotuisista säästöistä saavutettiin 55 % vuonna 2013. Vuonna 2014 saavutettiin 20 % ja loppuosa arvioidaan saavutettavan vuonna 2015.

Pohjola-konsernin taloudellisenä tavoitteena on, että kulut ovat vuoden 2015 lopussa vuoden 2012 tasolla. Tehostamisohjelman vuodelle 2015 arvioiduista 12 miljoonan euron kustannussäästöistä toteutui ensimmäisellä vuosipuoliskolla 5 miljoonaa euroa.

Liiketoimintasegmenttien tulos

Pohjola-konsernin liiketoimintasegmentit ovat Pankkitoiminta, Vahinkovakuutus ja Varallisuudenhoito (ent. Varainhoito). Varallisuudenhoito raportoidaan ns. lopetettavana toimintana. Segmentteihin kuulumaton toiminta esitetään ryhmässä "Muu toiminta" (ent. Konsernitoiminnot).

Jatkuvat toiminnot

Pankkitoiminta

- Pankkitoiminnan tulos ennen veroja kasvoi vertailukaudesta 4 prosenttia 175 miljoonaan euroon (167).
- Luottokanta kasvoi 7 prosenttia vuoden vaihteesta 15,9 miljardiin euroon (14,9).
- Yritysluottokannan keskimarginaali laski tammi–kesäkuussa kaksi korkopistettä 1,42 prosenttiin.
- Saamisten arvonalentumiset kasvoivat 18 miljoonaan euroon (8) ja olivat 0,10 prosenttia (0,05) luotto- ja takauskannasta.
- Operatiivinen kulu–tuotto-suhde vahvistui 26 prosenttiin (32).

Pankkitoiminnan tulos ja avainluvut

Milj. e	1–6/2015	1–6/2014	Muutos %	2014
Korkokate				
Yrityspankki ja Baltia	135	122	10	255
Markets	-4	15		28
Yhteensä	131	137	-4	283
Palkkiotuotot ja -kulut, netto	50	54	-7	103
Kaupankäynnin nettotuotot	68	55	22	84
Muut tuotot	12	11	10	18
Tuotot yhteensä	262	258	2	488
Kulut				
Henkilöstökulut	28	29	-3	55
ICT-kulut	17	18	-5	34
Poistot	6	7	-23	14
Muut kulut	19	29	-34	57
Kulut yhteensä	69	82	-16	160
Tulos ennen saamisten arvonalentumisia	192	175	10	328
Saamisten arvonalentumiset	18	8	123	25
Tulos ennen veroja	175	167	4	303
Tulos ennen veroja käyvin arvo	175	168	4	301
Luottokanta, mrd. e	15,9	14,6	9	14,9
Takauskanta, mrd. e	2,5	2,9	-13	2,7
Riskipainotetut sitoumukset, mrd.e	15,7	15,1	4	16,0
Yritysluottojen keskimarginaali, %	1,42	1,51	-6	1,44
Ongelmasaamiset luotto- ja takauskannasta, %	1,40			1,45
Saamisten arvonalentumiset luotto- ja takauskannasta, %	0,10	0,05		0,14
Operatiivinen kulu–tuotto-suhde, %	26	32		33
Henkilömäärä	610	643		616

Tulos tammi–kesäkuu

Pankkitoiminnan tulos ennen veroja kasvoi 4 % 175 miljoonaan euroon (167). Tuotot kasvoivat

2 % ja kulut laskivat 16 %. Saamisten arvonalentumiset kasvoivat 18 miljoonaan euroon (8).

Yritysten luottokysyntä piristyi keväällä. Luottokanta kasvoi 7 % vuodevaihteesta 15,9 miljardiin euroon ja vuodessa 9 %. Kilpailun kiristymisen seurauksena yritysluottokannan keskimarginaali laski tammi-kesäkuun aikana kaksi korkopistettä ja vuodessa 9 korkopistettä ollen 1,42 prosenttia kesäkuun lopussa.

Pankkitoiminnassa nettoluottotappioiden ja arvonalentumisten määrä oli 18 miljoonaa euroa (8) eli 0,10 % (0,05) luotto- ja takauksennasta. Lopullisia luottotappioita kirjattiin 8 miljoonaa euroa (5) ja arvonalentumisia 16 miljoonaa euroa (15). Luottotappiopäälautusten ja arvonalentumisten vähennysten yhteismäärä oli 9 miljoonaa euroa (11).

Takauksenta laski vuodenvaihteen tasolta ollen 2,5 miljardia euroa. Sitovat nostamattomat luottolimiitit olivat 3,5 miljardia euroa (3,0).

Markets-liiketoiminta-alueen kaupankäynnin nettotuotot kasvoivat 12 miljoonaa euroa asiakastuottojen kasvun seurauksena. Trading toiminnan tuotot laskivat 23 miljoonaa euroa.

Pankkitoiminnan palkkiotuotot ja -kulut nettona laskivat 7 % 50 miljoonaan euroon (54) luotonantoon liittyvien palkkioiden laskun johdosta.

Pankkitoiminnan kulut laskivat 16 % 69 miljoonaan euroon. Vertailukaudella liiketoiminnan muita kuluja kasvatti pankkivero, joka oli 9 miljoonaa euroa.

Henkilöstökulut laskivat 3 % 28 miljoonaan euroon henkilömäärän laskettua.

ICT-kulut ja poistot laskivat yhteensä 1 miljoonaa euroa.

Pankkitoiminnan tulos ennen veroja liiketoiminta-alueittain

Milj. e	1-6/2015	1-6/2014	Muutos %
Yrityspankki	119	110	9
Markets	53	57	-7
Baltian pankkitoiminta	2	1	
Yhteensä	175	167	4

OP julkisti huhtikuussa uuden, yhden rahoitusprosessin toimintamallin yrityksille, jotka tarvitsevat sekä pankkilainaa että riskirahoitusta, mutta eivät ole valmiita luopumaan nykyisestä omistuksestaan. Rahoituspaketilla tavoitellaan yrityksiä, joiden liikevaihto on 10-50 miljoonaa euroa.

Vahinkovakuutustoiminta

- Vahinkovakuutuksen tulos ennen veroja oli 145 miljoonaa euroa (133) sijoitusten myyntivoittojen kasvettua. Tulos ennen veroja käyvin arvo oli 78 miljoonaa euroa (172).
- Vakuutusmaksutuotot kasvoivat 5 prosenttia (7).
- Vakuutustekninen kannattavuus oli hyvä. Operatiivinen yhdistetty kulusuhde oli 87,8 prosenttia (84,5) ja operatiivinen liikekulusuhde 18,2 prosenttia (18,1). Yhdistetty kulusuhde oli 89,4 prosenttia (86,1).
- Sijoitustuotot käyvin arvo olivat 1,3 prosenttia (3,4).
- Etuasiakastalouksien määrä kasvoi vuodessa 22 000 taloudella ja katsauskaudella 1 000 taloudella (19 000).

Vahinkovakuutustoiminnan tulos ja avainluvut

Milj. e	1–6/2015	1–6/2014	Muutos %	2014
Vakuutusmaksutuotot	681	651	5	1 310
Korvauskulut	-475	-432	10	-930
Liikekulut	-124	-118	5	-242
Aineettomien poisto-oikaisu	-11	-11	0	-21
Vakuutustekninen kate	72	90	-20	117
Sijoitustuotot ja -kulut	107	74	46	171
Muut tuotot ja kulut	-35	-31	12	-66
Tulos ennen veroja	145	133	9	223
Käyvän arvon rahaston muutos	-67	39		49
Tulos ennen veroja käyvin arvo	78	172	-55	272
Yhdistetty kulusuhde, %	89,4	86,1		91,0
Operatiivinen yhdistetty kulusuhde, %	87,8	84,5		84,7
Operatiivinen vahinkosuhde, %	69,7	66,4		66,3
Operatiivinen liikekulusuhde, %	18,2	18,1		18,4
Operatiivinen riskisuhde, %	64,2	60,2		60,2
Operatiivinen toimintakulusuhde,%	23,7	24,3		24,4
Sijoitusten tuotto käyvin arvo, %	1,3	3,4		6,7
Vastuunkantokyky, %	77	88		75
Solvenssisuhde (Solvenssi II), %*)	137	137		117
Suurvahinkojen omalla vastuulla oleva korvausmeno (pl. Henkilövahingot)	-26	-39		-79
Muutokset aiempina vuosina tapahtuneisiin vahinkoihin (run off -tulos)	13	18		27
Henkilömäärä	1 731	1 835		1 766

*) Luku esitetty ilman siirtymäsäännösten vaikutuksia.

Vakuutusmaksutuottojen kasvu henkilöasiakkaissa jatkui vahvana. Yritysassiakkaissa vakuutusmaksutuotot kasvoivat hieman talouden taantumasta huolimatta. Vakuutusten myynti kasvoi hieman vertailukaudesta. Vahinkokehitys oli suotuisa leudon talven ja vertailukautta pienempien suurvahinkojen takia.

OP Ryhmän markkinaosuus vahinkovakuutuksen maksutulosta vuonna 2014 oli 31,5 prosenttia (30,3). Maksutulon markkinaosuudella mitattuna OP Ryhmä on selvästi Suomen suurin vahinkovakuuttaja.

Etuasiakastalouksien määrä kasvoi vuodessa 22 000 taloudella 657 000:een (635 000), joista jo 75 prosenttia (73) on myös keskittänyt pankkiasiointinsa OP Ryhmään. Ryhmän osuuspankkien ja Helsingin OP Pankin asiakkaat käyttivät pankki- ja vakuutusasioinnista kertyviä OP-bonuksia 994 000 vakuutuslaskuun (925 000), joista 129 000 laskua (121 000) suoritettiin kokonaan bonuksilla. Bonuksilla

maksettujen vakuutusmaksujen määrä oli 49 miljoonaa euroa (44).

Korvauspalvelun kehittäminen on ollut keskeisimpiä vahinkovakuutuksen painopisteitä. Erityisesti sähköistä asiointia on kehitetty niin verkko- kuin mobiilipalveluissa. OP-mobiiliin lanseerattiin katsauskaudella uusi vahinkoilmoituspalvelu. Vahinkoilmoituksista jo yli 50 prosenttia tulee verkon kautta ja, vapaaehtoisin henkilövahinkoihin liittyvistä ilmoituksista jo yli 75 prosenttia. Sähköisten palveluiden hyödyntäminen vahinkovakuutusasioiden hoitamisessa on lisääntynyt merkittävästi. Viimeisen 12 kuukauden aikana vakuutuspostinsa sähköisesti vastaanottavien asiakkaiden määrä on kasvanut yli 500 000 asiakkaaseen (317 000).

Tulos tammi–kesäkuu

Tulos ennen veroja parani 145 miljoonaan euroon (133). Vakuutustekninen kannattavuus oli hyvä. Myyntivoitot kasvattivat sijoitustoiminnan tulosta.

Vahinkovakuutuksen vakuutusvelan arvostusmallia muutettiin siten, että eläkevastuiden diskonttokoron muutos huomioidaan jatkuvasti päivitettävänä eränä. Kesäkuun lopussa keskimääräinen diskonttokorko oli 2,35 prosenttia. Diskonttokoron lasku kasvatti korvauskuluja 32 miljoonaa euroa. Diskonttokoron muutos vaikuttaa uuden arvostusmallin mukaisesti myös operatiivisten tunnuslukujen laskentaan. Diskonttokoron muutos heikensi operatiivista yhdistettyä kulusuhdetta 4,7 prosenttiyksikköä.

Operatiivinen yhdistetty kulusuhde oli 87,8 prosenttia (84,5). Operatiiviset tunnusluvut eivät sisällä poistoja yrityskaupan yhteydessä syntyneistä aineettomista hyödykkeistä eivätkä laskuperustemuutoksia.

Vakuutusmaksutuotot

Milj. e	1–6/2015	1–6/2014	Muutos %
Henkilöasiakkaat	358	333	7,4
Yritysasiakkaat	295	291	1,6
Baltia	28	27	2,6
Yhteensä	681	651	4,6

Vakuutusmaksutuottojen kasvu henkilöasiakkaissa jatkui vahvana. Yritysasiakkaissa vakuutusmaksutuotot kasvoivat hieman talouden taantumasta huolimatta. Vertailuvuonna taantuma heijastui yritysasiakkaiden tuottokehitykseen erityisesti vuoden jälkipuoliskolla.

Korvauskulut ilman diskonttokoron laskua kasvoivat 2,4 % vertailukaudesta. Suurvahinkokehitys oli suotuisaa. Uusista omaisuuden ja toiminnan suurvahingoista aiheutuva korvausmeno oli vertailukautta pienempi. Tammi–kesäkuussa kirjattiin 36 uutta (48) omaisuuden ja toiminnan suurvahinkoa, joiden omalla vastuulla oleva korvausmeno oli yhteensä 26 miljoonaa euroa (39). Tähän luokkaan kuuluvat yli 0,3 miljoonan euron vahingot. Lakisääteisten eläkkeiden korvausvastuun muutos oli kuitenkin vertailukautta suurempi. Tammi–kesäkuussa eläkkeiden korvausvastuun muutos oli 5 miljoonaa euroa (3).

Muutokset aiempina vuosina tapahtuneisiin vahinkoihin, ilman diskonttokoron muutoksen vaikutusta, paransivat vakuusteknistä katetta 13 miljoonaa euroa (18). Operatiivinen vahinkosuhde oli 69,7 prosenttia (66,4). Operatiivinen riskisuhde ilman korvausten välillisiä hoitokuluja oli 64,2 prosenttia (60,2).

Liikekulut kasvoivat 5 prosenttia myynti- ja kannanhoitopalkkioiden kasvun johdosta ja olivat 6 miljoonaa euroa suuremmat kuin vertailukaudella. Keskusyhteisökonsernin uudelleenjärjestelyihin liittyen katsauskaudella tehtiin henkilöstökuluihin 3 miljoonan euron kertaluonteinen kuluvaraus. Operatiivinen liikekulusuhde heikkeni tuottojen kasvusta huolimatta 18,2 prosenttiin (18,1). Operatiivinen toimintakulusuhde, joka sisältää myös korvausten välilliset hoitokulut, oli 23,7 prosenttia (24,3).

Operatiivinen vakuutustekninen kate ja yhdistetty kulusuhde (CR)

	1–6/2015		1–6/2014	
	Kate milj. e	CR, %	Kate milj. e	CR, %
Henkilöasiakkaat	72	79,8	72	78,4
Yritysasiakkaat	9	96,8	24	91,8
Baltia	1	96,6	5	80,3
Yhteensä	83	87,8	101	84,5

Henkilöasiakkaissa kannattavuus säilyi hyvänä maksutuottojen kasvun ja suotuisan vahinkokehityksen jatkuessa. Yritysasiakkaissa diskonttokoron lasku heikensi kannattavuutta. Baltiassa kannattavuus heikkeni yksittäisen suurvahinkojen takia.

Sijoitustoiminta

Sijoitusten tuotot käyvin arvoin olivat 41 miljoonaa euroa (113) eli 1,3 prosenttia (3,4). Sijoitustoiminnan tuotto oli toisella vuosineljänneksellä negatiivinen pitkien korkojen nousun ja osakekurssien laskun seurauksena. Tulokseen kirjatut sijoitusten nettotuotot kasvoivat 107 miljoonaa euroon (74) myyntivoittojen kasvun seurauksena.

Sijoituskannan jakauma

%	30.6.2015	31.12.2014
Joukkolainat ja korkorahastot	76	73
Vaihtoehtoiset sijoitukset	1	1
Osakkeet	7	7
Pääomasijoitukset	3	3
Kiinteistöt	11	11
Rahamarkkinat	2	5
Yhteensä	100	100

Vahinkovakuutustoiminnan sijoituskanta oli kesäkuun lopussa 3 648 miljoonaa euroa (3 522). Korkosalkun luottoluokitusjakauma oli hyvä. Investointitasolle luokiteltujen sijoitusten osuus oli 94 prosenttia (94) ja 69 prosenttia (71) sijoituksista oli vähintään A–luokitetuissa saamisissa. Korkosalkun jäljellä oleva keskimääräinen juoksuaika oli 5,6 vuotta (4,5) ja duraatio 5,2 vuotta (4,3).

Suorien joukkovelkakirjalainasijoitusten keskimääräinen tuotto eräpäivään instrumenttien hankintahinnalla laskettuna (running yield) oli 1,7 prosenttia (2,6).

Muu toiminta

- Tulos ennen veroja oli 28 miljoonaa euroa (22). Tulos sisälsi saamistodistusten myyntivoittoja 15 miljoonaa euroa (7) ja osinkotuottoja 20 miljoonaa euroa (24).
- Tulos ennen veroja käyvin arvoin oli 38 miljoonaa euroa (39).
- Maksuvalmius ja rahoituksen saatavuus säilyivät hyvällä tasolla.

Muun toiminnan tulos ja avainluvut

Milj. e	1–6/2015	1–6/2014	Muutos %	2014
Korkokate	-11	4		-3
Palkkiotuotot ja -kulut, netto	-1	5		4
Kaupankäynnin nettotuotot	3	-5		-8
Sijoitustoiminnan nettotuotot	42	30	39	55
Muut tuotot	5	4	27	9
Tuotot yhteensä	38	38	0	56
Henkilöstökulut	2	3	-46	6
Muut kulut	9	13	-34	30
Kulut yhteensä	10	16	-36	36
Tulos ennen saamisten arvonalentumisia	28	22	25	20
Saamisten arvonalentumiset	0			
Tulos ennen veroja	28	22	25	20
Käyvän arvon rahaston muutos	10	17	-39	33
Tulos ennen veroja käyvin arvoin	38	39	-3	53
Likviditeettireservi mrd. e	18,2	15,5	18	16,6
Riskipainotetut sitoumukset mrd. e	5,0	5,7	-13	5,7
Saamiset ja velat osuuspankeille nettoasema, mrd. e	3,1	2,9	5	3,8
Henkilömäärä	31	25	22	33

Tulos tammi–kesäkuu

Muun toiminnan tulos ennen veroja oli 28 miljoonaa euroa eli 6 miljoonaa euroa suurempi kuin vertailukaudella. Tulos ennen veroja käyvin arvoin oli 38 miljoonaa euroa eli 1 miljoonaa euroa pienempi kuin vertailukaudella.

Korkokatetta laski matalana jatkunut korkotaso, ostettujen joukkolainojen luottoriskimarginaalien kaventuminen sekä tiukentuvaan likviditeettisääntelyyn valmistautuminen.

Vertailukauden palkkiotuottoja kasvatti Pohjolan ostotarjouksen rahoitukseen OP Osuuskunnalle myönnetty rahoituslimiitti.

Sijoitustoiminnan nettotuottoihin sisältyi 15 miljoonaa euroa saamistodistusten myyntivoittoja (7), osinkotuottoja 20 miljoonaa euroa (24) ja rahastosijoituksista tuloutuneita tuottoja 4 miljoonaa euroa (0).

Vertailukauden muita kuluja kasvattivat Pohjolan osakkeiden ostotarjoukseen liittyvät neuvonantajapalkkiot 2 miljoonaa euroa.

Pohjolan rahoituksen saatavuus säilyi hyvänä. Pohjola laski liikkeeseen pitkäaikaisia joukkovelkakirjalainoja tammi–kesäkuussa 3,0 miljardia euroa. Kansainvälisillä pääomamarkkinoilla laskettiin maaliskuussa liikkeeseen 1 miljardin euron senior-ehtoinen joukkovelkakirjalaina, jonka maturiteetti on seitsemän vuotta. Toukokuussa laskettiin liikkeeseen kaksi GBP-määräistä joukkovelkakirjalainaa. Toinen emissio oli 300 miljoonaa punttaa (419 miljoonaa euroa) ja sen maturiteetti on 3 vuotta. Toinen emissio oli 400 miljoonaa punttaa (558 miljoonaa euroa) ja sen maturiteetti on 7 vuotta.

Senior-ehtoisen tukkuvarainhankinnan velkakirjojen keskimarginaali oli kesäkuun lopussa 41 korkopistettä (39). Tukkuvarainhankinnan keskimarginaalin laskentaperiaatetta on tarkennettu, mikä nosti kesäkuun lopun marginaalia vanhasta laskentatavasta kaksi korkopistettä. Vertailutietoa ei ole muutettu.

Liiketoimintasegmenttien tulos – Lopetetut toiminnot

Varallisuudenhoito

- Varallisuudenhoidon tulos ennen veroja oli 14 miljoonaa euroa (14). Tuottoperusteiset palkkiot olivat 1 miljoonaa euroa (0).
- Hallinnoitavat asiakasvarat kasvoivat vuoden vaihteesta 7 prosenttia ja olivat 46,3 miljardia euroa (43,3).
- Operatiivinen kulu–tuotto-suhde oli 49 prosenttia (49).

Varallisuudenhoidon tulos ja avainluvut

Milj. e	1–6/2015	1–6/2014	Muutos %	2014
Nettopalkkiotuotot	27	27	3	64
Muut tuotot	2	2	62	4
Tuotot yhteensä	29	28	2	67
Henkilöstökulut	8	7	9	14
Muut kulut	8	8	1	17
Kulut yhteensä	16	15	5	31
Osuus osakkuusyrityksen tuloksesta	1	1	35	1
Tulos ennen veroja	14	14	2	38
Tulos ennen veroja käyvin arvoin	14	14	2	38
Hallinnoitavat asiakasvarat mrd. e	46,3	40,6	14	43,3
Operatiivinen kulu-tuottosuhte, %	49	49		42
Henkilömäärä	105	87	21	88

Tulos tammi–kesäkuu

Varallisuudenhoidon tulos ennen veroja oli 14 miljoonaa euroa (14). Tulokseen sisältyi tuottoperusteisia palkkioita 1 miljoonaa euroa (1). Tulos sisältää osuuden osakkuusyhtiö Access Capital Partners Group SA:n nettotuloksesta.

Operatiivinen kulu–tuotto-suhde oli 49 % (49).

Hallinnoitavat asiakasvarat

mrd. e	30.6.2015	31.12.2014
Instituutioasiakkaat	23	24
OP-rahastot	17	14
Private	6	6
Yhteensä	46	43

Hallinnoitavien asiakasvarojen jakauma

%	30.6.2015	31.12.2014
Rahamarkkinasijoitukset	11	14
Joukkovelkakirjalainat	36	36
Osakkeet	33	36
Muut	20	14
Yhteensä	100	100

Hallinnoitavat varat kasvoivat ensimmäisen vuosipuoliskon aikana 7 % ja olivat kesäkuun lopussa 46,3 miljardia euroa (43,3). Hallinnoitavien varojen kasvu perustui hyvään rahastojen myyntiin sekä markkina-arvojen kehitykseen. Varallisuudenhoidon salkunhoidossa olevista rahastoista 67 % ylitti vertailuindeksinsä tuoton alkuvuoden aikana.

Henkilöstö ja palkitseminen

Konsernin palveluksessa oli kesäkuun lopussa 2 477 henkilöä eli 26 henkilöä vähemmän kuin vuoden 2014 lopussa.

Henkilöstön lukumäärät

	30.6.2015	31.12.2014
Pankkitoiminta	610	616
Vahinkovakuutus	1 731	1 766
Varallisuudenhoito	105	88
Muu toiminta	31	33
Yhteensä	2 477	2 503

OP Ryhmän ja Pohjolan muuttuva palkitseminen jakautuu lyhyen aikavälin yritysکوhtaiseen palkitsemiseen sekä ryhmätasoiseen pitkän aikavälin palkitsemiseen.

OP:ssa pidettiin vuoden 2015 ensimmäisellä vuosineljänneksellä keskusyhteisökonsernin henkilöstön uudelleenorganisointia koskevat yhteistoimintaneuvottelut. Neuvottelujen piirissä oli noin 4 300 työntekijää.

Yhteistoimintaneuvottelujen piirissä olivat Pohjolan ja sen tytäryhtiöiden henkilöstö pois lukien Omasairaalan ja Baltian toimintojen henkilöstö.

Konsernin rakennejärjestelyt

Pohjola-konsernissa suunnitellaan toteutettavaksi OP Osuuskunnan tekemän ostotarjouksen mukaisesti rakennejärjestelyjä, joissa mm. vahinkovakuutus- ja varallisuudenhoitosegmentit siirretään pois Pohjola-konsernista OP Osuuskunnan suoraan omistukseen. Varallisuudenhoitoon, korttiliiketoimintaan ja kiinteistövarainhoitoon liittyvät toiminnot tullaan osittaisjakautumisessa siirtämään OP Ryhmään perustettavalle uudelle yhtiölle vuoden 2015 aikana. Jakautumissuunnitelma on rekisteröity kaupparekisteriin 2.7.2015.

OP Ryhmän keskusyhteisökonsernin rakennejärjestelyjen ja organisaation juridisten rakenteiden toteutusvaihtoehtojen suunnittelu ja selvitystyö jatkuu. Rakennejärjestelyiden jatkosuunnittelun yhteydessä arvioidaan myös mahdollisuutta eriyttää OP Ryhmän keskuspankkitoiminnot, jotka tällä hetkellä ovat osana Pohjola Pankki Oyj:tä, omaksi OP Osuuskunnan täysin omistamaksi tytäryhtiöksi. Keskuspankkitoimintojen eriyttämisen ja vahinkovakuutussegmentin siirron tarkemmasta toteutustavasta tai aikataulusta ei ole tehty päätöksiä.

OP Ryhmä julkisti helmikuussa 2014 Pohjolan osakkeen ostotarjouksen yhteydessä aikeen, jonka mukaan Pohjola Pankki Oyj ja Helsingin OP Pankki Oyj olisi yhdistetty. Tästä suunnitelmasta on luovuttu. Uuden suunnitelman mukaan osakeyhtiöpohjainen Helsingin OP Pankki Oyj muutetaan osuuspankiksi vuoden 2016 aikana.

Pohjola Pankki Oyj:n nimi vaihtuu 2016 alkuvuodesta. Pankin uudeksi nimeksi tulee OP Yrityspankki Oyj.

Pääkaupunkiseudun liiketoiminnot toimivat jatkossakin yhteisen johdon alla. Tavoitteena on asiakkaan näkökulmasta tarjota yhtenäinen OP finanssitarjooma, joka käsittää kaikki pankki-, vahinkovakuutus- ja varallisuudenhoidon tuotteet ja palvelut.

Välitystuomio Pohjolan vähemmistöosakkaita koskevassa lunastusmenettelyssä

Keskuskauppakamarin lunastuslautakunnan nimeämä välimiesoikeus antoi 20.2.2015 päätöksensä Pohjolan vähemmistöosakkeenomistajien osakkeita koskevassa lunastusmenettelyssä. Välimiesoikeuden päätöksen mukaan Pohjolan osakkeen lunastushinta oli 16,13 euroa osakkeelta, joka vastasi OP Osuuskunnan Pohjolan osakkeita koskevassa vapaaehtoisessa julkisessa ostotarjouksessa tarjoamaa hintaa. Välimiesoikeuden päätöksestä ei valitettu, joten päätöksen mukainen lunastushinta jäi lopulliseksi.

Loppuvuoden näkymät

Euroalueen talouden maltillinen kasvu on jatkunut Euroopan keskuspankin elvyttävän politiikan tukemana. Hennon talouskasvun odotetaan jatkuvan myös loppuvuoden aikana. Suomen talouskehitys jatkuu heikkona. Suomen talouden rakenteelliset ongelmat, kansainvälisen politiikan jännitteet, uudelleen kärjistynyt Kreikan kriisi sekä kehittyvien talouksien heikentyneet näkymät aiheuttavat merkittävää epävarmuutta Suomen talouden uuteen nousuun.

Finanssialan kasvuodotukset ovat edelleen maltilliset. Matala korkotaso rasittaa pankkien korkokatteita ja heikentää vakuutusyhteisöjen sijoitustuottoja. Matala korkotaso tukee toisaalta asiakkaiden luotonhoitokykyä, joka on säilynyt vakaana pitkästä hitaan kasvun vaiheesta huolimatta. Finanssitoimialan vakavaraisuuden ja kannattavuuden merkitys on korostunut epävakaan toimintaympäristön ja sääntelyn kiristymisen takia.

Toimintaympäristöön liittyvistä epävarmuudesta huolimatta Pohjola-konsernin jatkuvien toimintojen tuloksen ennen veroja odotetaan vuonna 2015 olevan samaa tasoa tai parempi kuin vuonna 2014 (aiemmin: samaa tasoa kuin vuonna 2014). Tuloskehityksen merkittävimmät epävarmuustekijät liittyvät liiketoiminnan kasvuvauhtiin, saamisten arvonalentumisiin, korko- ja sijoitusmarkkinoiden kehitykseen, suurvahinkojen vaikutuksesta korvausmenoon sekä vakuutusvelan diskonttaamisessa käytettyyn diskonttokoron tasoon.

Kaikki tässä katsauksessa esitetyt arviot perustuvat tämänhetkiseen näkemykseen toimintaympäristön, konsernin ja sen eri toimintojen kehityksestä, ja todelliset tulokset voivat olla merkittävästikin erilaiset.

Pohjola-konsernin tuloslaskelma

Milj. e	Liite	4-6/ 2015	4-6/ 2014	1-6/ 2015	1-6/ 2014
Jatkuvat toiminnot					
Korkokate	3	51	67	109	131
Saamisten arvonalentumiset	4	3	4	18	8
Korkokate arvonalentumisten jälkeen					
Vahinkovakuutustoiminnan nettotuotot	5	175	159	344	310
Palkkiotuotot ja -kulut, netto	6	9	16	20	38
Kaupankäynnin nettotuotot	7	37	28	62	52
Sijoitustoiminnan nettotuotot	8	33	21	49	37
Liiketoiminnan muut tuotot	9	7	7	14	14
Nettotuotot yhteensä					
		308	294	581	575
Henkilöstökulut		36	43	82	86
Ict-kulut		22	22	44	46
Poistot		12	12	24	26
Muut kulut		42	46	82	94
Kulut yhteensä					
		113	124	233	251
Osuus pääomaosuusmenetelmällä käsiteltävien osakkuusyritysten tuloksesta		0	0	0	0
Tulos ennen veroja					
		195	170	348	324
Tuloverot		36	30	65	62
Tulos jatkuvista toiminnoista					
		159	140	283	262
Lopetetut toiminnot					
Tulos lopetetuista toiminnoista	10	6	6	11	10
Tilikauden tulos					
		164	146	294	272
Jakautuminen:					
Emoyhtiön omistajille		163	143	291	268
Määräysvallattomille omistajille		1	2	3	4
Tilikauden tulos					
		164	146	294	272

Pohjola-konsernin laaja tuloslaskelma

Milj. e	4-6/ 2015	4-6/ 2014	1-6/ 2015	1-6/ 2014
Tilikauden tulos				
	164	146	294	272
Erät, joita ei siirretä tulosvaikutteisiksi				
Etuuspohjaisten eläkejärjestelyiden uudelleen määrittämisestä johtuvat voitot/(tappiot)	53	-4	32	-10
Erät, jotka saatetaan myöhemmin siirtää tulosvaikutteisiksi				
Käyvän arvon rahaston muutos				
Käypään arvoon arvostamisesta	-150	49	-50	50
Rahavirran suojauksesta	-4	4	-5	7
Muuntoerot	0	0	0	0
Tuloverot				
Eristä, joita ei siirretä tulosvaikutteisiksi				
Etuuspohjaisten eläkejärjestelyiden uudelleen määrittämisestä johtuvista voitoista/(tappioista)	-11	1	-6	2
Eristä, jotka saatetaan myöhemmin siirtää tulosvaikutteisiksi				
Käypään arvoon arvostamisesta	30	-10	10	-10
Rahavirran suojauksesta	1	-1	1	-1
Tilikauden laaja tulos				
	83	185	275	309
Laajan tuloksen jakautuminen:				
Emoyhtiön omistajille	82	183	273	303
Määräysvallattomille omistajille	1	2	2	6
Tilikauden laaja tulos				
	83	185	275	309
Emoyrityksen omistajille kuuluva laaja tulos jakautuu seuraavasti:				
Jatkuvat toiminnot	77	178	262	293
Lopetetut toiminnot	6	6	11	10
Yhteensä				
	82	183	273	303

Pohjola-konsernin tase

Milj. e	Liite	30.6.2015	31.12.2014
Käteiset varat		4 096	3 774
Saamiset luottolaitoksilta		10 786	10 257
Käypään arvoon tulosvaikuttaisesti kirjattavat rahoitusvarat			
Kaupankäynnin rahoitusvarat		903	360
Alkuperäisen kirjaamisen yhteydessä käypään arvoon tulosvaikuttaisesti kirjattaviksi luokitellut rahoitusvarat		0	0
Johdannaissopimukset		5 681	5 946
Saamiset asiakkailta		16 475	15 513
Vahinkovakuutustoiminnan varat	13	4 183	3 854
Sijoitusomaisuus		9 760	8 112
Pääomaosuusmenetelmällä käsiteltävät sijoitukset		2	2
Aineettomat hyödykkeet	14	781	786
Aineelliset hyödykkeet		65	72
Muut varat		1 317	1 789
Verosaamiset		16	34
Yhteensä		54 065	50 498
Omistajille jaettavaksi luokitellut omaisuuserät	10	192	205
Varat yhteensä		54 257	50 703
Velat luottolaitoksille		5 646	5 241
Käypään arvoon tulosvaikuttaisesti kirjattavat rahoitusvelat			
Kaupankäynnin rahoitusvelat		1	4
Johdannaissopimukset		5 478	5 889
Velat asiakkaille		12 513	11 442
Vahinkovakuutustoiminnan velat	15	3 305	2 972
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	16	19 055	17 587
Varaukset ja muut velat		2 969	2 479
Verovelat		364	391
Velat, joilla on huonompi etuoikeus		1 175	1 084
Yhteensä		50 505	47 090
Omistajille jaettavaksi luokiteltuihin omaisuuseriin liittyvät velat	10	192	205
Velat yhteensä		50 697	47 295
Oma pääoma			
Emoyhtiön omistajien osuus			
Osakepääoma		428	428
Käyvän arvon rahasto	17	188	231
Muut rahastot		1 093	1 093
Kertyneet voittovarot		1 744	1 564
Määräysvallattomien omistajien osuus		107	92
Oma pääoma yhteensä		3 559	3 408
Velat ja oma pääoma yhteensä		54 257	50 703

Pohjola-konsernin oman pääoman muutoslaskelma

Pohjola-konsernin omistajille kuuluva oma pääoma

Milj. e	Osake- pääoma	Käyvän arvon rahasto*	Muut rahastot	Kertyneet voittovarot	Yhteensä	Määräysval- lattomien omistajien osuus	Oma pääoma yhteensä
Oma pääoma 1.1.2014	428	168	1 093	1 358	3 047	103	3 150
Tilikauden laaja tulos		44		260	304	6	309
Kauden tulos				268	268	4	272
Muut laajan tuloksen erät		44		-8	36	2	37
Voitonjako				-212	-212		-212
A-osakkeelle 0,67 eur/osake				-169	-169		-169
K-osakkeelle 0,64 eur/osake				-43	-43		-43
Muut			0	-2	-3	-8	-11
Oma pääoma 30.6.2014	428	212	1 093	1 403	3 136	100	3 236

* Liite 17.

Pohjola-konsernin omistajille kuuluva oma pääoma

Milj. e	Osake- pääoma	Käyvän arvon rahasto	Muut rahastot	Kertyneet voittovarot	Yhteensä	Määräysval- lattomien omistajien osuus	Oma pääoma yhteensä
Oma pääoma 1.1.2015	428	231	1 093	1 564	3 316	92	3 408
Tilikauden laaja tulos		-44		317	273	2	275
Kauden tulos				291	291	3	294
Muut laajan tuloksen erät		-44		25	-18	-1	-19
Voitonjako				-137	-137		-137
Muut			0		0	14	14
Oma pääoma 30.6.2015	428	188	1 093	1 744	3 452	107	3 559

**Pohjola-konsernin rahavirtalaskelma
sisältäen lopetetut toiminnot**

Milj. e	1-6/ 2015	1-6/ 2014
Liiketoiminnan rahavirta		
Tilikauden tulos	291	268
Tilikauden tulokseen tehdyt oikaisut	322	178
Liiketoiminnan varojen lisäys (-) tai vähennys (+)	-3 386	-1 851
Saamiset luottolaitoksilta	-674	-772
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat	30	82
Johdannaissopimukset	-20	23
Saamiset asiakkailta	-1 007	-450
Vahinkovakuutustoiminnan varat	-395	-283
Sijoitusomaisuus	-1 824	-224
Muut varat	504	-226
Liiketoiminnan velkojen lisäys (+) tai vähennys (-)	2 087	615
Velat luottolaitoksille	412	693
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvelat	-3	-1
Johdannaissopimukset	14	41
Velat asiakkaille	1 071	-677
Vahinkovakuutustoiminnan velat	72	107
Varaukset ja muut velat	521	452
Maksetut tuloverot	-73	-55
Saadut osingot	38	39
A. Liiketoiminnan rahavirta yhteensä	-720	-806
Investointien rahavirta		
Eräpäivään asti pidettävien rahavarojen lisäykset	-20	
Eräpäivään asti pidettävien rahavarojen vähennykset	53	53
Tytär- ja osakkuusyritysten hankinnat hankintahetken rahavaroilla vähennettynä	0	0
Tytär- ja osakkuusyritysten myynnit myyntihetken rahavaroilla vähennettynä	11	
Investoinnit aineellisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin	-16	-16
Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden luovutukset	0	1
B. Investointien rahavirta yhteensä	28	39
Rahoituksen rahavirta		
Velat, joilla on huonompi etuoikeus, lisäykset	85	12
Velat, joilla on huonompi etuoikeus, vähennykset		-12
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat, lisäykset	15 673	24 745
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat, vähennykset	-14 784	-22 689
Maksetut osingot	-137	-212
C. Rahoituksen rahavirta yhteensä	837	1 844
Rahavarojen nettomuutos (A+B+C)	145	1 077
Rahavarat tilikauden alussa	4 306	2 672
Rahavarat tilikauden lopussa	4 451	3 748
Rahavarat		
Käteiset varat**	4 101	3 309
Vaadittaessa maksettavat saamiset luottolaitoksilta	350	439
Yhteensä	4 451	3 748

** Josta vahinkovakuutustoiminnan käteisiä varoja 5 miljoonaa euroa (9).

Segmenttikohtaiset tiedot

Segmenttien pääomitus perustuu luottolaitoslain mukaiseen OP Ryhmän vakavaraisuuslaskelmaan.

Vakavaraisuuslaskennan mukaiset pääomavaateet on jaettu toimintasegmenteille. Pankkitoiminnalle on kohdistettu pääomia siten, että Ydinvakavaraisuus (CET1) on 18 % (11 %). Vakuutustoiminnalle on kohdistettu pääomia siten, että Solvenssisuhde (SII) on 120 %. Pääomien allokoinnilla on vaikutusta segmentin maksamiin konsernin sisäisiin korkoihin.

Tulos tammi–kesäkuu 2015, milj. e	Jatkuvat toiminnot			Lopetetut toiminnot	Eliminoinnit	Konserni yhteensä
	Pankki-toiminta	Muu toiminta	Vahinko-vakuutus	Varallisuusdenhoito		
Korkokate						
Yrityspankki ja Baltia	135					135
Markets	-4					-4
Muut toiminnot		-11	-11	1	-1	-23
Yhteensä	131	-11	-11	1	-1	109
- josta sisäiset nettotulokset ennen veroja	-12	22	-10	1		
Palkkiotuotot ja -kulut, netto	50	-1	-27	27	-2	48
Kaupankäynnin nettotuotot	68	3	0	0	-9	62
Sijoitustoiminnan nettotuotot	6	42		0	1	49
Vahinkovakuutustoiminnan nettotuotot						
Vakuutustoiminnasta			249			249
Sijoitustoiminnasta			107		10	117
Muista eristä			-22			-22
Yhteensä			334		10	344
Liiketoiminnan muut tuotot	6	5	2	1	0	15
Tuotot yhteensä	262	38	298	29	-1	627
Henkilöstökulut	28	2	53	8		90
Ict-kulut	17	3	24	2	1	46
Poistot yrityskauppojen yhteydessä syntyneistä aineettomista hyödykkeistä			11	1		12
Muut poistot ja arvonalentumiset	6	0	7	0		14
Muut kulut	19	5	59	5	-1	87
Kulut yhteensä	69	10	154	16	-1	249
Tulos ennen saamisten arvonalentumisia	192	28	145	13	0	378
Saamisten arvonalentumiset	18	0	0			18
Osuus osakkuusyritysten tuloksesta			0	1	0	1
Tulos ennen veroja	175	28	145	14	0	361
Käyvän arvon rahaston muutos	0	10	-67	0	1	-55
Etuuspohjaisten eläkejärjestelyiden uudelleen määrittämisestä johtuvat voitot/(tappiot)	28	3				32
Laaja tulos ennen veroja	203	41	78	14	1	338

Tulos tammi-kesäkuu 2014, milj. e	Jatkuvat toiminnot			Lopetetut toiminnot	Eliminoinnit	Konserni yhteensä
	Pankki-toiminta	Muu toiminta	Vahinkovakuutus	Varallisuudenhoito		
Korkokate						
Yrityspankki ja Baltia	122					122
Markets	15					15
Muut toiminnot		4	-12	1	1	-6
Yhteensä	137	4	-12	1	1	131
- josta sisäiset nettotulokset ennen veroja	-14	24	-11	1		
Palkkiotuotot ja -kulut, netto	54	5	-19	27	-2	65
Kaupankäynnin nettotuotot	55	-5	0	0	1	52
Sijoitustoiminnan nettotuotot	5	30		0	2	37
Vahinkovakuutustoiminnan nettotuotot						
Vakuutustoiminnasta			262		0	262
Sijoitustoiminnasta			74		-2	72
Muista eristä			-24			-24
Yhteensä			312		-2	310
Liiketoiminnan muut tuotot	6	4	5	1	0	15
Tuotot yhteensä	258	38	286	28	-1	610
Henkilöstökulut	29	3	54	7		93
Ict-kulut	18	3	25	1	0	47
Poistot yrityskauppojen yhteydessä syntyneistä aineettomista hyödykkeistä			11	1		12
Muut poistot ja arvonalentumiset	7	0	7	0		15
Muut kulut	29	10	57	5	-1	99
Kulut yhteensä	82	16	154	15	-1	267
Tulos ennen saamisten arvonalentumisia	175	22	133	13	0	344
Saamisten arvonalentumiset	8					8
Osuus osakkuusyriytysten tuloksesta			0	1	0	1
Tulos ennen veroja	167	22	133	14	0	336
Käyvän arvon rahaston muutos	1	17	40	0	-1	57
Etuuspohjaisten eläkejärjestelyiden uudelleen määrittämisestä johtuvat voitot/(tappiot)	-9	-1				-10
Laaja tulos ennen veroja	159	39	172	14	-1	383

				Omistajille jaettavat		
Tase 30.6.2015, milj. e	Pankki- toiminta	Muu toiminta	Vahinko- vakuutus	Varallisuus- denhoito	Elimi- noinnit	Konserni yhteensä
Saamiset asiakkailta	16 186	558			-270	16 475
Saamiset luottolaitoksilta	406	14 506	5	10	-35	14 891
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat	988	-85				903
Vahinkovakuutustoiminnan varat			4 391		-208	4 183
Sijoitusomaisuus	562	9 210	16	0		9 788
Sijoitukset osakkuusyhtymyksissä			2	28		30
Muut varat	6 339	809	756	125	-44	7 986
Varat yhteensä	24 481	24 998	5 171	164	-557	54 257
Velat asiakkaille	9 774	2 858			-119	12 513
Velat luottolaitoksille	1 001	4 915			-270	5 646
Vahinkovakuutustoiminnan velat			3 331		-27	3 305
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	2 250	17 026			-37	19 239
Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla	-3	1 042	135			1 175
Muut velat	6 794	1 998	79	8	-60	8 820
Velat yhteensä	19 817	27 840	3 546	8	-513	50 697
Oma pääoma						3 559
Henkilömäärä	610	31	1 731	105		2 477
Investoinnit, milj. e	5	0	10	0		16

				Omistajille jaettavat		
Tase 31.12.2014, milj. e	Pankki- toiminta	Muu toiminta	Vahinko- vakuutus	Varallisuus- denhoito	Elimi- noinnit	Konserni yhteensä
Saamiset asiakkailta	15 222	537			-246	15 513
Saamiset luottolaitoksilta	483	13 566	5	7	-24	14 037
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat	373	-13				360
Vahinkovakuutustoiminnan varat			4 150		-297	3 854
Sijoitusomaisuus	553	7 581	16	9	-9	8 151
Sijoitukset osakkuusyhtymyksissä			2	27		29
Muut varat	6 335	1 721	732	136	-165	8 759
Varat yhteensä	22 968	23 392	4 905	180	-741	50 703
Velat asiakkaille	8 434	3 233			-226	11 442
Velat luottolaitoksille	609	4 878			-246	5 241
Vahinkovakuutustoiminnan velat			3 116		-144	2 972
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	1 672	16 157			-46	17 782
Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla	-20	1 054	50			1 084
Muut velat	7 043	1 685	79	10	-44	8 773
Velat yhteensä	17 738	27 007	3 245	10	-705	47 295
Oma pääoma						3 408
Henkilömäärä	616	33	1 766	88		2 503
Investoinnit, milj. e	10	2	14	2		28

Liitetiedot

Liite 1. Laatimisperiaatteet

Osavuositarkastus 1.1.-30.6.2015 on laadittu IAS 34-standardin (Osavuositarkastukset) ja konsernin 2014 tilinpäätöksessä esitettyjen laatimisperiaatteiden mukaan lukuun ottamatta jäljempänä kuvattujen laatimisperiaatteiden muutoksia.

Osavuositarkastus on tilintarkastamaton. Kaikki osavuositarkastuksen luvut on pyöristetty, joten yksittäisten lukujen yhteenlaskettu summa saattaa poiketa esitetystä summaluvusta.

Tilinpäätöksen laatimisperiaatteen muutos

Diskonttokoron laskun vaikutuksen jaksotus

OP Ryhmässä on muutettu vahinkovakuutuksen vakuutusvelan arvostusmallia siten, että diskonttokoron muutos huomioidaan yhtenä jatkuvasti päivitettävänä kirjanpidollisen arvion muuttujana. Aikaisemmin diskonttokoron muutosta arvioitiin vuosineljänneksittäin, jolloin muutoksen vaikutus heikensi eri raportointikausien keskinäistä vertailukelpoisuutta. Muutoksen ansiosta 1.1.2015 alkaen diskonttokoron muutokset arvioidaan kuukausittain ja niiden tulosvaikutukset jakaantuvat tasaisesti tilikaudelle antaen siten IFRS 4.22 mukaisesti luotettavampaa ja merkityksellisempää informaatiota ryhmän taloudellisesta tuloksesta. Koska kyseessä on kirjanpidollisen arvion muutos, vertailutietoja ei ole oikaistu. Vuoden 2015 alusta lukien diskonttokoron muutos vaikuttaa myös operatiivisen yhdistetyn kulusuhteen (CR) laskentaan.

Vahinkovakuutuksen palkkiotuottojen ja -kulujen esittäminen

Konsernituloslaskelman esittämistapaa on muutettu vuoden 2015 alusta lähtien eräiden vahinkovakuutusliiketoimintaan liittyvien myynti- ja jälleenvakuutuspalkkioiden käsittelyn osalta. Aikaisemmin liiketoiminnan muissa tuotoissa ja -kuluissa esitetyt erät on siirretty luonteensa mukaisesti esitettäväksi nettopalkkiotuottoihin. Lisäksi vahinkovakuutukseen liittyvät arvonalentumiset on siirretty vahinkovakuutustoiminnan nettotuottoihin. Tehdyt muutokset yhtenäistävät vakuutustoimintaan liittyvien palkkioiden käsittelyä OP Ryhmässä ja antavat oikeamman kuvan erien luonteesta. Muutoksilla ei ole tulosvaikutusta eivätkä ne vaikuta segmenttiraportointiin. Muutoksia on sovellettu takautuvasti ja ne antavat luotettavampaa ja merkityksellisempää informaatiota ryhmän taloudellisesta tuloksesta. Lisäksi Pohjola-konsernin kulutavoitetta on oikaistu vastaamaan muutettua laatimisperiaatetta.

Vaikutus konsernin tuloslaskelmaan 1.1.2014-30.6.2014 ja 1.1.2014-31.12.2014

Milj. e	Laatimis-		1.1- 30.6.2014 (oikaistu)	1.1- 31.12.2014 (aiemmin esitetty)	Laatimis-	
	1.1- 30.6.2014 (aiemmin esitetty)	muutoksen vaikutus			1.1- 31.12.2014 (aiemmin esitetty)	muutoksen vaikutus
Korkokate	131		131	257		257
Saamisten arvonalentumiset	8		8	25		25
Korkokate arvonalentumisten jälkeen	123		123	231		231
Vahinkovakuutustoiminnan nettotuotot	313	-3	310	597	-4	593
Palkkiotuotot ja -kulut, netto	65	-27	38	114	-62	52
Kaupankäynnin nettotuotot	52		52	77		77
Sijoitustoiminnan nettotuotot	37		37	64		64
Liiketoiminnan muut tuotot	15	-1	14	32	-2	30
Nettotuotot yhteensä	605	-30	575	1 116	-68	1 048
Henkilöstökulut	86		86	163		163
Ict-kulut	46		46	94		94
Poistot	26		26	52		52
Muut kulut	124	-30	94	258	-68	191
Kulut yhteensä	281	-30	251	567	-68	500
Osuus osakkuusyritysten tuloksesta	0		0	0		0
Tulos ennen veroja	324		324	548		548
Tuloverot	62		62	107		107
Tulos jatkuvista toiminnoista	262		262	441		441
Tulos lopetetuista toiminnoista	10		10	29		29
Tilikauden tulos	272		272	470		470
Jakautuminen:						
Emoyhtiön omistajille	268		268	461		461
Määräysvallattomille omistajille	4		4	9		9
Yhteensä	272		272	470		470

Johdon harkintaa edellyttävät laatimisperiaatteet ja arvioihin liittyvät keskeiset epävarmuustekijät

Saamisryhmäkohtainen arvonalentuminen

Saamisryhmäkohtainen arvonalentumismalli on uudistettu toukokuusta 2015 lähtien. Malli perustuu edelleen taloudellisen pääomavaateen laskennassa käytettävän tilastolliseen malliin. Taloudellisen pääomavaateen mallissa käytetyistä PD- ja LGD-estimaateista on purettu pitkän aikavälin suhdannesopeutusta, jotta ne vastaavat paremmin nykyistä suhdannevaihetta. Mallissa on muutettu tappion synnyttävän tapahtuman toteutumisen mittaustapaa, joka lasketaan uudessa mallissa ns. havainnointiviiveen avulla (aikaisemmin laskenta perustui historiallisiin toteutuneisiin tappioihin). Lisäksi saamiset on luokiteltu uudessa mallissa tarkemmin luottoriskiominaisuuksiltaan samankaltaisiin ryhmiin. Mallimuutos ei aiheuttanut olennaista muutosta saamisryhmäkohtaisen arvonalentumisen määrään.

Oman pääoman ehtoisten instrumenttien arvonalentuminen

Pohjola-konsernin aikaisempaa oman pääoman ehtoisten instrumenttien arvonalentumisen määrittämistä on tarkistettu toukokuusta 2015 lähtien. Arvonalennus kirjataan viimeistään silloin kun instrumenttikohtaisesti määritellyt enimmäisrajat pitkäaikaisuuskriteereille (keskimäärin 12 kk) tai 30 %:n merkittävyyuskriteeri ylittyvät (aikaisemmin: keskimäärin 18 kk tai 40 %). Muutos lisäsi hieman oman pääoman ehtoisten instrumenttien arvonalentumisia ensimmäisellä vuosipuoliskolla.

Liite 2. Pohjola-konsernin tunnuslukujen laskentakaavat

Oman pääoman tuotto (ROE) %

Tilikauden tulos /
Oma pääoma (tilikauden alun ja lopun keskiarvo) x 100

Oman pääoman tuotto (ROE) käyvin arvoin %

Tilikauden laaja tulos /
Oma pääoma (tilikauden alun ja lopun keskiarvo) x 100

Koko pääoman tuotto (ROA) %

Tilikauden tulos /
Tasen loppusumma keskimäärin (tilikauden alun ja lopun keskiarvo) x 100

Rahoitus- ja vakuutusryhmittymän valvonnasta annetun lain mukainen vakavaraisuussuhde

Ryhmittymän omat varat yhteensä / Ryhmittymän omien varojen vähimmäismäärä yhteensä x 100

Vakavaraisuussuhde, %

Omat varat yhteensä / Riskipainotetut erät yhteensä x 100

Tier 1 -Vakavaraisuussuhde, %

Ensisijainen pääoma (Tier 1) / Riskipainotetut erät yhteensä x 100

Ydinpääoma, % (CET1)*

Ydinpääoma (CET1) / Riskipainotetut erät yhteensä x 100

* Ydinpääoma (CET1) EU:n asetuksen 575/2013 artiklan 26 ja kokonaisriski artiklan 92 mukaisesti määriteltynä.

VAHINKOVAKUUTUKSEN TUNNUSLUVUT

Vahinkovakuutustoiminnan tunnusluvut on laskettu Finanssivalvonnan määräysten mukaisesti käyttäen pohjana soveltuvin osin vastaavia IFRS-tietoja. Tunnuslukujen laskennassa käytetään Vahinkovakuutusyhtiöiden toimintokohtaisia kuluja, joita ei esitetä samalla periaatteella konsernin tuloslaskelmassa.

Vahinkosuhte (ilman perustekorkokulua)

Korvaukset ja korvausten hoitokulut / Vakuutusmaksutuotot (netto) x 100

Liikekulusuhde

Liikekulut + poistot/oikaisut yrityskaupan yhteydessä syntyneistä aineettomista hyödykkeistä /
Vakuutusmaksutuotot (netto) x 100

Yhdistetty kulusuhde (ilman perustekorkokulua)

Vahinkosuhte + liikekulusuhde
Riskisuhte + toimintakulusuhde

Vastuunkantokyky (solvenssisuhde)

(+ Vahinkovakuutuksen nettovarot

+ Pääomalainat

+ Tilikauden verovelka (netto)

- Lähitulevaisuudessa realisoituvat laskennalliset verot ja muut toimintapääomasta vähennettävät erät

- Aineettomat hyödykkeet) /

Vakuutusmaksutuotot x 100

Solvenssisuhde, %*)

Omat varat/Vakavaraisuuspääomavaatimus (SCR) x 100

*) Solvenssi II -ehdotuksen mukainen

OPERATIIVISET TUNNUSLUVUT**Operatiivinen kulu-tuottosuhte**

(+ Henkilöstökulut

+ Muut hallintokulut

+ Liiketoiminnan Muut kulut pl. Pohjolan hankinnassa syntyneiden aineettomien hyödykkeiden ja liikearvon poistot) /

(+ Korkokate

+ Vahinkovakuutustoiminnan nettotuotot

+ Palkkiotuottojen ja -kulujen netto

+ Kaupankäynnin nettotuotot

+ Sijoitustoiminnan nettotuotot

+ Liiketoiminnan muut tuotot) x 100

Operatiivinen vahinkosuhte

Korvauskulut pl. laskuperustemuutokset /

Vakuutusmaksutuotot pl. laskuperustemuutokset (netto) x 100

Operatiivinen liikekulusuhde

Liikekulut / Vakuutusmaksutuotot pl. laskuperustemuutokset (netto) x 100

Operatiivinen yhdistetty kulusuhde

Operatiivinen vahinkosuhte + operatiivinen liikekulusuhde

Operatiivinen riskisuhte + operatiivinen toimintakulusuhde

Operatiivinen riskisuhte (ilman perustekorkokulua)

Korvaukset pl. korvausten selvittelykulut ja laskuperustemuutokset / Vakuutusmaksutuotot (netto) pl.

laskuperustemuutokset x 100

Operatiivinen toimintakulusuhde

Liikekulut ja korvausten selvittelykulut / Vakuutusmaksutuotot (netto) pl. laskuperustemuutokset x 100

Tunnuslukujen laskennassa käytetyt perusteet

Milj. e	30.6.2015	31.12.2014
Vahinkovakuutus		
Vahinkovakuutuksen nettovarot	1 625	1 661
Tilikauden verovelat (netto)	-6	-18
Omat pääomalainat	135	50
Lähitulevaisuudessa realisoituvat laskennalliset verot ja muut yhtiöiden toimintapääomasta vähennettävät erät	-22	0
Aineettomat hyödykkeet	-699	-704

Liite 3. Korkokate

Milj. e	4-6/	4-6/	1-6/	1-6/
	2015	2014	2015	2014
Lainat ja saamiset	74	81	153	161
Saamiset luottolaitoksilta ja keskuspankeilta	10	20	21	39
Saamistodistukset	40	41	79	82
Johdannaiset (netto)				
Kaupankäynnin johdannaiset	-1	11	-1	21
Suojauslaskennan johdannaiset	12	13	20	30
Rahavirran suojauksen tehoton osuus	0	0	0	0
Velat luottolaitoksille	-12	-16	-24	-31
Velat asiakkaille	-3	-8	-8	-16
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	-57	-67	-110	-134
Huonommalla etuoikeudella olevat velat	-9	-9	-18	-18
Pääomalainat	-2	-2	-4	-4
Kaupankäynnin rahoitusvelat	0	0	0	0
Muut (netto)	0	3	2	2
Korkokate ilman suojauslaskennan arvostuseriä	51	67	110	131
Suojaavat johdannaiset	80	-38	50	-113
Suojauskohteiden arvonmuutokset	-80	39	-51	113
Korkokate	51	67	109	131

Liite 4. Saamisten arvonalentumiset

Milj. e	4-6/	4-6/	1-6/	1-6/
	2015	2014	2015	2014
Luotto- tai takaustappioina poistetut saamiset	7	3	8	5
Palautukset poistetuista saamisista	0	0	-1	-1
Saamiskohtaisten arvonalentumisten lisäys	1	10	16	15
Saamiskohtaisten arvonalentumisten vähennys	-7	-9	-8	-10
Ryhmäkohtaiset arvonalentumiset	3		2	-1
Saamisten arvonalentumiset yhteensä	3	4	18	8

Liite 5. Vahinkovakuutustoiminnan nettotuotot

Vahinkovakuutus	4-6/	4-6/	1-6/	1-6/
Milj. e	2015	2014	2015	2014
Vakuutusmaksutuotot, netto				
Vakuutusmaksutulo	310	306	940	924
Jälleenvakuuttajien osuus	-20	-22	-42	-47
Vakuutusmaksuvastuun muutos	47	40	-234	-246
Jälleenvakuuttajien osuus	8	8	18	20
Yhteensä	345	331	681	651
Vahinkovakuutuskorvaukset, netto				
Maksetut korvaukset	191	204	399	419
Jälleenvakuuttajien osuus	-3	-12	-12	-16
Korvausvastuun muutos	42	-11	40	-13
Jälleenvakuuttajien osuus	-10	2	5	0
Yhteensä	220	184	432	389
Vahinkovakuutuksen sijoitustoiminnan nettotuotot				
Koroista	11	15	23	30
Osingoista	8	4	18	15
Kiinteistöistä	2	0	4	2
Myyntivoitoista ja -tappioista				
Saamistodistuksista	4	7	12	9
Osakkeista ja osuuksista	24	0	56	30
Lainoista ja saamisista				
Kiinteistöistä		0		0
Johdannaisista	0	-3	-1	-15
Arvostusvoitoista ja -tappioista				
Saamistodistuksista	-2	1	0	0
Osakkeista ja osuuksista	0		-1	0
Lainoista ja saamisista	0	0	1	0
Kiinteistöistä	0	1	-1	2
Johdannaisista	15	-1	9	-2
Arvonalentumisista	-3	0	-4	-1
Muista	1	1	1	1
Yhteensä	60	24	117	72
Diskonnttauksen purkautuminen	-10	-11	-20	-21
Muut	-1	-1	-3	-3
Vahinkovakuutustoiminnan nettotuotot yhteensä	175	159	344	310

Liite 6. Palkkiotuotot ja -kulut

Milj. e	4-6/	4-6/	1-6/	1-6/
	2015	2014	2015	2014
Palkkiotuotot				
Luotonannosta	12	11	22	29
Maksuliikkeestä	8	9	15	17
Arvopapereiden välityksestä	5	5	12	12
Arvopapereiden liikkeeseenlaskusta	2	3	5	6
Omaisuuksienhoidosta ja lainopillisista tehtävistä	2	1	3	3
Vakuutustoiminnasta	4	5	9	9
Takauksista	3	4	7	7
Muista	1	1	2	2
Palkkiotuotot yhteensä	37	40	75	87
Palkkiokulut				
Maksuliikkeestä	4	5	7	10
Arvopapereiden välityksestä	2	2	4	4
Arvopapereiden liikkeeseenlaskusta	1	0	1	2
Omaisuuksienhoidosta ja lainopillisista tehtävistä	1	1	1	2
Vakuutustoiminnasta	19	13	35	27
Muista	2	2	5	4
Palkkiokulut yhteensä	28	24	55	48
Palkkiotuotot ja -kulut yhteensä, netto	9	16	20	38

Liite 7. Kaupankäynnin nettotuotot

Milj. e	4-6/ 2015	4-6/ 2014	1-6/ 2015	1-6/ 2014
Kaupankäynnin rahoitusvaroista ja -veloista				
Myyntivoitoista ja -tappioista				
Saamistodistuksista	-1	2	0	4
Osakkeista ja osuuksista	0	0	0	0
Johdannaisista	137	6	95	-9
Arvostusvoitoista ja -tappioista				
Saamistodistuksista	-9	2	-9	3
Osakkeista ja osuuksista	0	0	0	0
Johdannaisista	-99	15	-39	44
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavista rahoitusvaroista ja -veloista				
Myyntivoitoista ja -tappioista				
Saamistodistuksista		0		0
Arvostusvoitoista ja -tappioista				
Saamistodistuksista		-1		-1
Valuuttatoiminnan nettotuotoista	8	4	15	10
Kaupankäynnin nettotuotot yhteensä	37	28	62	52

Liite 8. Sijoitustoiminnan nettotuotot

Milj. e	4-6/ 2015	4-6/ 2014	1-6/ 2015	1-6/ 2014
Myytävässä olevista rahoitusvaroista				
Myyntivoitoista ja -tappioista				
Saamistodistuksista	14	0	18	9
Osakkeista ja osuuksista	5	3	11	3
Osinkotuotoista	13	16	20	24
Arvon alentumisista	0		0	-1
Jaksotettuun hankintamenoön arvostettavista				
Myyntivoitoista ja -tappioista	0	0	-2	0
Yhteensä	32	19	47	35
Sijoituskiinteistöistä	1	1	2	2
Sijoitustoiminnan nettotuotot yhteensä	33	21	49	37

Liite 9. Liiketoiminnan muut tuotot

Milj. e	4-6/ 2015	4-6/ 2014	1-6/ 2015	1-6/ 2014
Keskuspankkipalvelumaksuista	2	2	4	4
Muulla vuokrasopimuksella vuokralle annetun omaisuuden vuokratuotoista	1	2	2	3
Muista	4	4	8	7
Liiketoiminnan muut tuotot yhteensä	7	7	14	14

Liite 10. Omistajille jaettavat omaisuuserät, -velat ja lopetetut toiminnot

OP Osuuskunnan Pohjola Pankki Oyj:n vapaaehtoisen julkisen osakkeiden ostotarjouksen toteutumisen seurauksena Pohjola-konsernissa suunnitellaan toteutettavaksi rakennejärjestelyjä. Suunnitelmassa varallisuudenhoitosegmentti siirretään OP Osuuskunnan omistukseen ja toteutetaan osittaisjakautumisena kirjanpitoarvoin. Osittaisjakautumisen arvioidaan toteutuvan vuoden 2015 aikana. Varallisuudenhoitosegmentin varat ja velat on esitetty 30.6.2014 lähtien IFRS 5 mukaan erikseen taseessa omistajille jaettavina omaisuuserinä ja -velkoina sekä tuloslaskelmassa lopetettuina toimintoina.

a) Lopetettujen toimintojen tulos

Varallisuudenhoito	4-6/	4-6/	1-6/	1-6/
Milj. e	2015	2014	2015	2014
Palkkiotuotot ja -kulut, netto	14	14	27	27
Osuus osakkuusyritysten tuloksesta	1	0	1	1
Muut tuotot ja kulut, netto	-8	-7	-15	-15
Tulos ennen veroja	7	7	13	13
Verot	1	1	2	2
Tilikauden tulos lopetetuista toiminnoista	6	6	11	10
Emoyhtiön omistajien osuus lopetetuista toiminnoista	6	6	11	10
Yhteensä	6	6	11	10

b) Omistajille jaettavat omaisuuserät ja niihin liittyvät velat

Varallisuudenhoitosegmentin varat

Milj. e	30.6.2015	31.12.2014
Saamiset luottolaitoksilta	10	7
Sijoitusomaisuus	0	0
Sijoitukset osakkuusyrityksissä	28	27
Aineettomat hyödykkeet	101	102
Aineelliset hyödykkeet	0	0
Muut varat	24	30
Varallisuudenhoitosegmentin varat yhteensä	164	167

Muut omistukset

Muut omistajille jaettavat omaisuuserät	28	39
---	----	----

Omistajille jaettavat omaisuuserät yhteensä 192 205

Varallisuudenhoitosegmentin velat

Milj. e	30.6.2015	31.12.2014
Varaukset ja muut velat	8	10
Varallisuudenhoitosegmentin velat yhteensä	8	10

Muut siirtyvät velat

Jakautumisessa kohdistettavat velat	184	195
-------------------------------------	-----	-----

Omistajille jaettaviin omaisuuseriin välittömästi

liittyvät velat yhteensä 192 205

Omistajille jaettaviin omaisuuseriin liittyvät oman pääoman erät

Milj. e	30.6.2015	31.12.2014
Käyvän arvon rahasto		0
Kertyneet voittovarot		0
Yhteensä		

Liite 11. Rahoitusvarojen ja -velkojen luokittelu

Varat, milj. e	Lainat ja saamiset	Eräpäivään asti pidettävät	Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat	Myytävissä olevat	Suojaa- vat johdanna- iset	Yhteensä
Käteiset varat	4 096					4 096
Saamiset luottolaitoksilta	10 786					10 786
Johdannaissopimukset			5 385		296	5 681
Saamiset asiakkailta	16 475					16 475
Vahinkovakuutustoiminnan varat	782		176	3 226		4 183
Saamistodistukset		112	903	9 441		10 455
Osakkeet ja osuudet			0	92		93
Muut rahoitusvarat	1 292					1 292
Rahoitusvarat	33 429	112	6 463	12 759	296	53 060
Muut kuin rahoitusinstrumentit						1 005
Yhteensä 30.6.2015	33 429	112	6 463	12 759	296	54 065
Rahoitusvarat 31.12.2014	31 984	144	6 178	10 898	309	49 513
Muut kuin rahoitusinstrumentit						985
Yhteensä 31.12.2014	31 984	144	6 178	10 898	309	50 498

Velat, milj. e	Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat	Muut velat	Suojaa- vat johdanna- iset	Yhteensä
Velat luottolaitoksille		5 646		5 646
Kaupankäynnin rahoitusvelat (pl. johdannaiset)	1			1
Johdannaissopimukset	5 170		308	5 478
Velat asiakkaille		12 513		12 513
Vahinkovakuutustoiminnan velat	2	3 303		3 305
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat		19 055		19 055
Velat, joilla huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla		1 175		1 175
Muut rahoitusvelat		2 793		2 793
Rahoitusvelat	5 173	44 484	308	49 965
Muut kuin rahoitusvelat				540
Yhteensä 30.6.2015	5 173	44 484	308	50 505
Rahoitusvelat 31.12.2014	5 522	40 582	373	46 478
Muut kuin rahoitusvelat				612
Yhteensä 31.12.2014	5 522	40 582	373	47 090

Yleiseen liikkeeseen laskettuihin velkakirjoihin sisältyvät joukkovelkakirjalainat on arvostettu kirjanpidossa jaksotettuun hankintamenoon. Näille velkakirjoille markkinoilta saatavilla olevan informaation ja vakiintuneiden arvostusmenetelmien avulla arvioitu käypä arvo kesäkuun lopussa oli 135 miljoonaa euroa (232) kirjanpitoarvoa suurempi. Huonommalla etuoikeudella olevat velat on arvostettu jaksotettuun hankintamenoon. Näiden käyvät arvot ovat jaksotettua hankintamenoa suuremmat, mutta luotettavien käypien arvojen määrittämiseen liittyy epävarmuutta.

Liite 12. Toistuvasti käypään arvoon arvostettujen rahoitusinstrumenttien ryhmittely arvostusmenetelmän mukaisesti

Varojen käyvät arvot 30.6.2015, milj. e	Taso 1	Taso 2	Taso 3	Yhteensä
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat				
Pankkitoiminta	521	382		903
Vahinkovakuutustoiminta		9		9
Johdannaissopimukset				
Pankkitoiminta	5	5 523	153	5 681
Vahinkovakuutustoiminta	0	6		7
Myytävässä olevat				
Pankkitoiminta	7 243	2 277	14	9 534
Vahinkovakuutustoiminta	1 665	1 257	304	3 226
Yhteensä	9 434	9 454	470	19 358

Varojen käyvät arvot 31.12.2014, milj. e	Taso 1	Taso 2	Taso 3	Yhteensä
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat				
Pankkitoiminta	183	178		360
Vahinkovakuutustoiminta		7		7
Johdannaissopimukset				
Pankkitoiminta	7	5 737	202	5 946
Vahinkovakuutustoiminta	1	11		12
Myytävässä olevat				
Pankkitoiminta	5 899	1 968	15	7 882
Vahinkovakuutustoiminta	1 579	1 156	281	3 016
Yhteensä	7 668	9 057	499	17 224

Velkojen käyvät arvot 30.6.2015, milj. e	Taso 1	Taso 2	Taso 3	Yhteensä
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat				
Pankkitoiminta		1		1
Johdannaissopimukset				
Pankkitoiminta	47	5 344	88	5 478
Vahinkovakuutustoiminta	0	2		2
Yhteensä	47	5 347	88	5 481

Velkojen käyvät arvot 31.12.2014, milj. e	Taso 1	Taso 2	Taso 3	Yhteensä
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat				
Pankkitoiminta		4		4
Johdannaissopimukset				
Pankkitoiminta	57	5 703	130	5 889
Vahinkovakuutustoiminta	2	0		2
Yhteensä	59	5 707	130	5 896

Taso 1: Noteeratut markkinahinnat

Hierarkiatason 1 ryhmitellyt erät koostuvat suurimmissa pörssiissä listatuista osakkeista, noteeratuista yritysten velkapapereista, vähintään luottoluokituksen A- omaavien valtioiden ja rahoituslaitosten velkapapereista sekä pörssijohdannaisista. Kyseisten instrumenttien käypä arvo määräytyy toimivilta markkinoilta saatavien noteerausten perusteella.

Taso 2: Arvostusmenetelmät havainnoitavissa olevia syöttötietoja käyttäen

Arvostusmenetelmät, jotka perustuvat luotettaviin laskentaparametreihin. Hierarkiatason 2 luokiteltujen instrumenttien käyvällä arvolla tarkoitetaan arvoa, joka on johdettavissa rahoitusvälineen osien tai vastaavien rahoitusvälineiden markkina-arvosta, tai arvoa, joka on laskettavissa rahoitusmarkkinoilla yleisesti hyväksytyillä arvostusmalleilla ja -menetelmillä, jos markkina-arvo on niiden avulla luotettavasti arvioitavissa. Tähän hierarkiatason on luokiteltu Pohjola-konsernin OTC-johdannaiset, valtion velkasitoumukset, yritysten ja rahoituslaitosten velkapaperit, osto- ja takaisinmyyntisopimukset (repo) sekä lainaksi annetut tai saadut arvopaperit.

Taso 3: Arvostusmenetelmät ei havainnoitavissa olevia syöttötietoja käyttäen

Arvostusmenetelmät, joiden laskentaparametreihin sisältyy erityistä epävarmuutta. Hierarkiatason 3 luokitellut instrumentit arvostetaan hinnoittelumalleilla, joiden laskentaparametreihin sisältyy epävarmuutta. Kyseiseen taseryhmään sisällytetään kompleksisemmat OTC-johdannaiset, tietyt private equity-sijoitukset, epälikvidit lainat, strukturoidut lainat ml. arvopaperistettujen lainat ja strukturoidut velkakirjat sekä hedge-rahastot. Usein tason 3 käypä arvo perustuu kolmannelta osapuolelta saatavaan hintatietoon.

Siirrot käyvän arvon arvostuksen tasojen välillä

Siirrot eri hierarkiatasojen välillä katsotaan tapahtuneen siirron aiheuttaman tapahtuman tai olosuhteiden muutoksen toteutumispäivänä.

Vuoden 2015 aikana on siirretty joukkolainoja 19,5 miljoonaa euroa tasosta 1 tasoon 2 ja 19,8 miljoonaa euroa tasosta 2 tasoon 1 luottoluokitusten muutosten vuoksi.

Arvostusmenetelmät, joiden laskentaparametreihin sisältyy epävarmuutta (Taso 3)

Erittely rahoitusvaroista ja rahoitusveloista

Rahoitusvarat, milj. e	Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat		Johdannais-sopimukset		Myytävissä olevat		Varat yhteensä
	Pankki-toiminta	Vahinko-vakuutus-toiminta	Pankki-toiminta	Vahinko-vakuutus-toiminta	Pankki-toiminta	Vahinko-vakuutus-toiminta	
Avaava tase 1.1.2015			202		15	281	499
Tuloslaskelman nettotuotot			-49			22	-27
Laajan tuloslaskelman nettotuotot					-1	15	14
Hankinnat					-1	-1	-1
Myynnit						-14	-14
Päätävä tase 30.6.2015			153		14	304	470

Rahoitusvelat, milj. e	Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat		Johdannais-sopimukset		Velat yhteensä	
	Pankki-toiminta	Vahinko-vakuutus-toiminta	Pankki-toiminta	Vahinko-vakuutus-toiminta		
Avaava tase 1.1.2015					130	130
Tuloslaskelman nettotuotot					-42	-42
Päätävä tase 30.6.2015					88	88

Erittely nettotuotoista tuloslaskelmaerittäin 30.6.2015

Milj. e	Korkokate tai kaupan käynnin nettotuotot	Sijoitustoiminnan nettotuotot	Vahinko-vakuutus-toiminnan nettotuotot	Laaja tuloslaskelma / Käyvän arvon rahaston muutos	Nettotuotot tilikauden lopussa hallussa olevista varoista ja veloista
Realisoituneet nettotuotot			22		22
Realisoitumattomat nettotuotot		-7		14	6
Nettotuotot yhteensä		-7	22	14	29

Hierarkiatason 3 johdannaiset ovat asiakkaiden tarpeisiin strukturoituja johdannaisia, joiden markkinariski on katettu vastaavalla johdannaisopimuksella. Tulosvaikutusta avoimesta markkinariskistä ei synny. Tason 3 johdannaiset liittyvät Pohjolan liikkeeseen laskemiin strukturoituihin jvk-lainoihin, joiden tuotto määräytyy kytketyn johdannaisen arvonkehityksen perusteella. Näiden kytkettyjen johdannaisten arvonmuutosta ei ole esitetty yllä olevassa taulukossa.

Arvostustekijöiden muutokset

Arvostusmenetelmissä ei ole tapahtunut olennaisia muutoksia vuoden 2015 aikana.

Liite 13. Vahinkovakuutustoiminnan varat

Milj. e	30.6.2015	31.12.2014
Sijoitukset		
Lainat ja muut saamiset	14	15
Osakkeet ja osuudet	455	463
Kiinteistöt	161	161
Saamistodistukset	2 568	2 330
Johdannaissopimukset	7	12
Muut osuudet	211	231
Yhteensä	3 416	3 211
Muut varat		
Siirtosaamiset ja maksetut ennakot	30	33
Muut		
Ensivakuutustoiminnasta	507	404
Jälleenvakuutustoiminnasta	130	100
Rahat ja pankkisaamiset	5	41
Muut saamiset	97	66
Yhteensä	768	643
Vahinkovakuutustoiminnan varat yhteensä	4 183	3 854

Liite 14. Aineettomat hyödykkeet

Milj. e	30.6.2015	31.12.2014
Liiketarvo	422	422
Tuotemerkit	172	172
Asiakassuhteet	72	84
Muut	115	107
Yhteensä	781	786

Liite 15. Vahinkovakuutustoiminnan velat

Milj. e	30.6.2015	31.12.2014
Korvausvastuu		
Eläemuotoinen korvausvastuu	1 340	1 316
Muu korvausvastuu	920	886
Korkotäydennys*	-4	12
Yhteensä	2 257	2 213
Vakuutusmaksuvastuu	758	523
Johdannaissopimukset	2	2
Muut velat	288	233
Yhteensä	3 305	2 972

* Vakuutusvelan suojien arvo

Liite 16. Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat

Milj. e	30.6.2015	31.12.2014
Joukkovelkakirjalainat	12 367	10 743
Sijoitus- ja yritystodistukset sekä ECP:t	6 857	7 026
Muut	15	14
Omistajille jaettaviin omaisuuseriin jakautumisessa kohdistettavat velat	-184	-195
Yhteensä	19 055	17 587

Liite 17. Käyvän arvon rahasto verojen jälkeen

Milj. e	Myytävissä olevat rahoitusvarat Osakkeet ja			Yhteensä
	Saamis- todistukset	osuudet ja rahastot	Rahavirran suojaus	
Avaava tase 1.1.2014	44	113	11	168
Käyvän arvon muutokset	66	18	12	96
Siirrot korkokatteeseen			-6	-6
Tuloslaskelmaan siirretyt myyntivoitot		-36		-36
Tuloslaskelmaan siirretyt arvonalentumiset		0		0
Laskennalliset verot	-13	4	-1	-11
Päättävä tase 30.6.2014	97	99	17	212

Milj. e	Myytävissä olevat rahoitusvarat Osakkeet ja			Yhteensä
	Saamis- todistukset	osuudet ja rahastot	Rahavirran suojaus	
Avaava tase 1.1.2015	102	112	17	231
Käyvän arvon muutokset	-39	41	0	3
Siirrot korkokatteeseen			-6	-6
Tuloslaskelmaan siirretyt myyntivoitot		-55		-55
Tuloslaskelmaan siirretyt arvonalentumiset		4		4
Laskennalliset verot	8	2	1	11
Päättävä tase 30.6.2015	71	104	12	188

Käyvän arvon rahasto verojen jälkeen jakautuu seuraavasti:

Jatkuvat toiminnot	188
Lopetetut toiminnot	
Yhteensä	188

Käyvän arvon rahasto ennen veroja oli 234 miljoonaa euroa (288) ja siihen liittyvä laskennallinen verovelka oli 46 miljoonaa euroa (57). Käyvän arvon rahastossa ennen veroja oli oman pääoman ehtoisten instrumenttien positiivisia arvonmuutoksia yhteensä 136 miljoonaa euroa (149) ja negatiivisia arvonmuutoksia yhteensä 6 miljoonaa euroa (8). Tammi–kesäkuussa kirjattiin käyvän arvon rahastosta tulosvaikutteisia arvonalentumisia yhteensä 4 miljoonaa euroa (0), josta oman pääoman ehtoisten instrumenttien osuus oli 4 miljoonaa euroa (0).

Negatiivinen käyvän arvon rahasto purkautuu omaisuuden arvonnousujen, myyntitappioiden ja tulosvaikutteisten arvonalentumiskirjausten kautta.

Liite 18. Pankkitoiminnan riskiasema

Kokonaisvastuut rating-luokittain*, mrd. e

Rating luokka	30.6.2015	31.12.2014	Muutos
1–2	4,3	2,7	1,6
3–5	14,7	13,7	1,0
6–7	6,5	6,6	-0,1
8–9	2,9	2,4	0,5
10	0,2	0,1	0,1
11–12	0,2	0,2	0,0
Yhteensä	28,8	25,7	3,1

* pl. yksityisasiakkaat

Markkinariskin herkkyyshanalyysi

Pankkitoiminta, milj. e	Riski- parametri	Muutos	30.6.2015		31.12.2014	
			Vaikutus tulokseen	Vaikutus omaan pääomaan	Vaikutus tulokseen	Vaikutus omaan pääomaan
Korkoriski	Korko	1 %-yksikkö	10		10	
Valuuttariski	Markkina- arvo	10 %	6		7	
Volatiliteettiriski						
Korkovolatiliteetti	Volatiliteetti	10 korkopistettä	1		1	
Valuuttavolatiliteetti	Volatiliteetti	10 %-yksikköä	1		1	
Luottoriskipreemio	Luottoriski- marginaali	0,1 %-yksikköä	3	2	1	2

Liite 19. Vahinkovakuutustoiminnan riskiasema

Riskimuuttuja	Kokonais- määrä 30.6.2015, milj. e	Muutos riskimuuttu- jassa	Vaikutus yhdistettyyn kulusuhteeseen	Vaikutus omaan pääomaan, milj. e
Maksutuotot*	1 341	kasvaa 1 %	paranee 0,9 %-yksikköä	13
Korvauskulut*	972	kasvaa 1 %	heikkenee 0,7 %-yksikköä	-10
Suurvahinko yli 5 milj. e		1 kappale	heikkenee 0,4 %-yksikköä	-5
Henkilöstökulut*	101	kasvaa 8 %	heikkenee 0,6 %-yksikköä	-8
Toimintokohtaiset kulut **	323	kasvaa 4 %	heikkenee 1,0 %-yksikköä	-13
Inflaatio kollektiivisessa korvausvastuussa	641	kasvaa 0,25 %- yksikköä	heikkenee 0,3 %-yksikköä	-4
Elinikä diskontatussa vakuutusvelassa	1 683	kasvaa 1 vuotta	heikkenee 3,0 %-yksikköä	-40
Diskonttokorko diskontatussa vakuutusvelassa	1 681	laskee 0,1 %- yksikköä	heikkenee 1,6 %-yksikköä	-21

* Liukuva 12 kuukautta

** Vahinkovakuutuksen toimintokohtaiset kulut ilman sijoitusten hoitokuluja ja muiden palveluiden tuottamiseen liittyviä kuluja

Vahinkovakuutuksen sijoituskannan allokaatiojakauma

Allokaatiojakauma, milj. e	Käypä arvo 30.6.2015		Käypä arvo 31.12.2014	
		%		%
Rahamarkkinat	77	2 %	173	5 %
Joukkolainat ja korkorahastot	2 769	76 %	2 557	73 %
Julkisyhteisöt	600	16 %	557	16 %
Rahoituslaitokset	1 297	36 %	1 181	34 %
Yritykset	840	23 %	759	22 %
Kiinteistövakuudelliset	9	0 %		
Korkorahastot	5	0 %	36	1 %
Muut	18	0 %	24	1 %
Osakkeet	238	7 %	256	7 %
Pääomasijoitukset	124	3 %	117	3 %
Vaihtoehtoiset sijoitukset	38	1 %	35	1 %
Kiinteistöt	402	11 %	386	11 %
Yhteensä	3 648	100 %	3 522	100 %

Vahinkovakuutuksen korkosalkun maturiteetti- ja luottoluokitusjakauma 30.6.2015*, milj. e

Vuotta	0-1	1-3	3-5	5-7	7-10	10-	Yhteensä	%
Aaa	32	70	62	364	48	155	730	26 %
Aa1-Aa3	77	28	88	104	61	25	383	14 %
A1-A3	21	139	277	197	121	40	795	29 %
Baa1-Baa3	12	139	230	261	45	14	701	25 %
Ba1 tai alempi	42	50	35	22	9	4	163	6 %
Sisäisesti luokiteltu	1	1	4	0	0	7	13	0 %
Yhteensä	185	427	696	948	284	245	2 785	100 %

* Ei sisällä luottojohdannaisia.

Seuraavassa taulukossa on kuvattu sijoitusriskien herkkyyttä ja niiden vaikutusta omaan pääomaan:

Vahinkovakuutus	Riskiparametri	Muutos	Vaikutus omaan pääomaan, milj. e	
			30.6.2015	31.12.2014
Joukkolainat ja korkorahastot 1)	Korko	1 %-yksikkö	151	101
Osakkeet 2)	Markkina-arvo	10 %	26	28
Pääomasijoitukset ja noteeraamattomat osakkeet	Markkina-arvo	10 %	13	12
Raaka-aineet	Markkina-arvo	10 %	0	0
Kiinteistöt	Markkina-arvo	10 %	40	39
Valuutta	Valuutan arvo	10 %	9	16
Luottoriskipreemio 3)	Luottoriskimarginaali	0,1 %-yksikköä	14	11
Johdannaiset	Volatiliteetti	10 %-yksikköä	1	0

1) Sisältää rahamarkkinasijoitukset, vaihtovelkakirjalainat ja korkojohdannaiset.

2) Sisältää hedge fund -rahastot ja osakejohdannaiset.

3) Sisältää jvk-lainat ja rahamarkkinasijoitukset mukaan lukien kehittyneiden valtioiden liikkeelle laskemat jvk-lainat ja korkojohdannaiset.

Liite 20. Muun toiminnan riskiasema

Kokonaisvastuut rating-luokittain, mrd. e

Rating-luokka	30.6.2015	31.12.2014	Muutos
1–2	22,1	19,2	3,0
3–5	4,0	3,3	0,7
6–7	0,0	0,1	-0,1
8–9	0,1	0,1	-0,1
10	0,0	0,0	0,0
11–12	0,0	0,0	0,0
Yhteensä	26,2	22,7	3,5

Markkinariskin herkkyyshanalyysi

Muu toiminta, milj. e	Riskiparametri	Muutos	30.6.2015		31.12.2014	
			Vaikutus tulokseen	Vaikutus omaan pääomaan	Vaikutus tulokseen	Vaikutus omaan pääomaan
Korkoriski	Korko	1 %-yksikkö	33		8	
Korkovolatiliteetti	Volatiliteetti	10 korkopistettä	0		0	
Luottoriskipreemio	Luottoriskimarginaali	0,1 %-yksikköä		45		35
Hintariski						
Osakesalkku	Markkina-arvo	10 %		0		0
Pääomarahastot	Markkina-arvo	10 %	1	1	1	2
Kiinteistöriski	Markkina-arvo	10 %	3		3	

Liite 21. Arvonalentumiset ja ongelmasaamiset

Saamiset luottolaitoksilta ja asiakkailta sekä arvonalentumiset, milj. e	30.6.2015	31.12.2014
Saamiset luottolaitoksilta ja asiakkailta (brutto)	27 533	26 029
Arvonalentumiset yhteensä, josta	263	252
Saamiskohtaiset	239	230
Saamisryhmäkohtaiset	24	22
Saamiset luottolaitoksilta ja asiakkailta (netto)	27 271	25 777

Ongelmasaamiset 30.6.2015, milj. e	Järjestämättömät		Saamiset luottolaitoksilta ja asiakkailta yhteensä (brutto)	Saamiskohtaiset arvonalentumiset	Saamiset luottolaitoksilta ja asiakkailta (netto)
	Terveet ("performing") saamiset luottolaitoksilta ja asiakkailta (brutto)	("non-performing") saamiset luottolaitoksilta ja asiakkailta (brutto)			
Yli 90 pv. erääntyneet saamiset		181	181	145	36
Maksukyvyttömäksi luokitellut		246	246	87	160
Lainanhoitajoustop:					
Uudelleen neuvoteltu	47	23	70	7	63
Yhteensä	47	450	497	239	259

Ongelmasaamiset 31.12.2014, milj. e	Järjestämättömät		Saamiset luottolaitoksilta ja asiakkailta yhteensä (brutto)	Saamiskohtaiset arvonalentumiset	Saamiset luottolaitoksilta ja asiakkailta (netto)
	Terveet ("performing") saamiset luottolaitoksilta ja asiakkailta (brutto)	("non-performing") saamiset luottolaitoksilta ja asiakkailta (brutto)			
Yli 90 pv. erääntyneet saamiset		158	158	118	40
Maksukyvyttömäksi luokitellut		245	245	107	138
Lainanhoitajoustop:					
Uudelleen neuvoteltu	61	23	84	5	79
Yhteensä	61	426	487	230	257

Tunnusluku, %	30.6.2015	31.12.2014
Saamiskohtaiset arvonalentumiset, % ongelmasaamisista	48,0 %	47,3 %

Yli 90 pv erääntyneenä saamisena raportoidaan sellaisen saamisen jäljellä oleva pääoma, jonka korko tai pääoma on ollut erääntyneenä ja maksamatta yli kolme kuukautta. Maksukyvyttöminä sopimuksina raportoidaan kahden heikoimman luottoluokan (11–12) omaavat sopimukset. Lainanhoitajoustopina raportoidaan saamiset, joiden ehtoja on neuvoteltu uudelleen asiakkaan heikentyneestä maksukyvyystä johtuen. Uudelleen neuvoteltujen saamisten lainaehdot on helpotettu asiakkaan taloudellisista vaikeuksista johtuen esimerkiksi myöntämällä lyhennysvapaa, jonka kesto on 6–12 kk. Aikaisemmin ongelmasaamisissa raportoidut ns. alihintaiset ja nollakorkoiset saamiset on poistettu lainanhoitajoustopin määritelmästä.

Liite 22. Likviditeettireservi

Likviditeettireservin maturiteetti- ja luottoluokitusjakauma 30.6.2015, milj. e

Vuotta	0-1	1-3	3-5	5-7	7-10	10-	Yhteensä	%
Aaa*	4 357	957	2 291	2 105	1 299	0	11 009	60 %
Aa1-Aa3	31	206	605	289	765		1 895	10 %
A1-A3	1	9	44	12	13		77	0 %
Baa1-Baa3	99	16	34	57	12	0	219	1 %
Ba1 tai alempi		9	32	0	0	1	42	0 %
Sisäisesti luokiteltu**	690	1 553	1 801	369	273	276	4 962	27 %
Yhteensä	5 178	2 750	4 807	2 832	2 362	277	18 205	100 %

* ml. Talletukset keskuspankissa

** PD \leq 0,40 %

Likviditeettireservin (pl. Talletukset keskuspankissa) keskimääräinen jäljellä oleva juoksuaika on 4,9 vuotta.

Liite 23. Omat varat ja vakavaraisuus

Omat varat ja vakavaraisuus on esitetty EU:n vakavaraisuusasetuksen (EU 575/2013) (CRR) mukaisesti.

Milj. e	30.6.2015	31.12.2014
Oma pääoma	3 559	3 408
Poistetaan vakuutusyhtiöiden vaikutus omasta pääomasta (oma pääoma ja konsernieliminoinnit)	-267	-183
Käyvän arvon rahasto, rahavirran suojaus	-12	-17
Ydinpääoma (CET1) ennen vähennyksiä	3 280	3 209
Aineettomat hyödykkeet	-194	-195
Eläkevastuun ylikate ja arvostusoikaisu	-6	-1
Suunniteltu voitonjako/hallituksen esittämä voitonjako	-88	-141
Realisoitumattomien voittojen siirtymäsäännös		-50
Arvon alentumiset - odotetut tappiot alijäämä	-119	-122
Ydinpääoma (CET1)	2 873	2 700
Pääomalainat, joihin sovelletaan siirtymäsäännöstä	192	219
Ensisijainen lisäpääoma (AT1)	192	219
Ensisijainen pääoma (T1)	3 064	2 919
Debentuurilainat	664	663
Realisoitumattomien voittojen siirtymäsäännös		50
Toissijainen pääoma (T2)	664	713
Omat varat yhteensä	3 728	3 633
Riskipainotetut erät		
Luotto- ja vastapuoliriski		
Valtio- ja keskuspankkivastuut	26	26
Luottolaitosvastuut	1 207	1 305
Yritysvastuut	11 742	11 831
Vähittäisvastuut	774	1 010
Oman pääoman ehtoiset sijoitukset *)	3 856	4 132
Muut **)	488	931
Markkinariski	1 461	1 467
Operatiivinen riski	1 297	1 137
Yhteensä	20 851	21 839
Suhdeluvut, %		
Ydinpääoman (CET1) vakavaraisuussuhde	13,8	12,4
Tier 1 -vakavaraisuussuhde	14,7	13,4
Vakavaraisuussuhde	17,9	16,6
Basel I -lattia, milj. e		
Omat varat	3 728	3 633
Basel I -lattian pääomavaatimus	1 526	1 441
Puskuri Basel I -lattiaan	2 202	2 192

*) Oman pääoman ehtoisten sijoitusten riskipaino sisältää 3,7 miljardia euroa ryhmän sisäisistä vakuutusyhtiösijoituksista.

**) Muiden vastuiden riskipainosta 21 miljoonaa euroa on laskennallisia verosaamisia, jotka käsitellään 250 prosentin riskipainolla ydinpääomista vähentämisen sijaan.

Pääomalainoihin on sovellettu vanhoja pääomainstrumentteja koskevia siirtymäsäännöksiä. Niistä on luettu omiin varoihin 70 prosenttia 31.12.2012 liikkeessä olleesta määrästä.

Realisoitumattomat arvostukset on luettu ydinpääomaan. Vertailuvuonna negatiiviset realisoitumattomat arvostukset luettiin ydinpääomaan ja positiiviset toissijaiseen pääomaan Finanssivalvonnan kannanoton mukaisesti.

Liite 24. Rahoitus- ja vakuutusryhmittymän valvonnasta annetun lain mukainen vakavaraisuus

Milj. e	30.6.2015	31.12.2014
Pohjola-konsernin oma pääoma	3 559	3 408
Pääomalainat, ikuiset lainat ja debentuurilainat	990	932
Muut omiin varoihin sisältyvät toimialakohtaiset erät	-107	-91
Liikearvo ja aineettomat hyödykkeet	-859	-863
Tasoitusbilanssi	-176	-172
Suunniteltu voitonjako	-88	-141
Omista varoista vähennettävät IFRS:n mukaiset erät*	-17	-19
Arvonlaskennalliset - odotetut tappiot alijäämä	-104	-106
Ryhmittymän omat varat yhteensä	3 199	2 948
Luottolaitostoiminnan omien varojen vaade**	1 802	1 433
Vakuutusliiketoiminnan omien varojen vaade***	256	247
Ryhmittymän omien varojen vähimmäismäärä yhteensä	2 058	1 680
Ryhmittymän vakavaraisuus	1 141	1 269
Ryhmittymän vakavaraisuussuhde (omat varat/omien varojen vähimmäismäärä) (%)	155	176

* Eläkevastuun ylikate, Sijoituskiinteistöjen käypiin arvoihin arvostus, Käyvän arvon rahastosta rahavirran suojauksen osuus

** Riskipainotetut sitoumukset x 10,5 %

*** Toimintapääoman minimi

OP Ryhmän vakavaraisuussuhdeluku oli 178 % (189 %).

Liite 25. Annetut vakuudet

Milj. e	30.6.2015	31.12.2014
Omien velkojen ja sitoumusten puolesta annetut		
Kiinnitykset	1	1
Pantit	3	4
Muut	410	981
Muut annetut vakuudet		
Pantit*	4 640	6 273
Annetut vakuudet yhteensä	5 054	7 259
Vakuudelliset velat yhteensä	491	474

* Josta 2 000 miljoonaa euroa päivän sisäisen limiitin vakuuksia.

Liite 26. Taseen ulkopuoliset sitoumukset

Milj. e	30.6.2015	31.12.2014
Takaukset	830	874
Takuuvastuut	1 501	1 578
Luottolupaukset	5 230	4 365
Lyhytaikaisiin kauppatahtumiin liittyvät sitoumukset	214	297
Muut*	391	336
Taseen ulkopuoliset sitoumukset yhteensä	8 165	7 450

* Josta vahinkovakuustoittoiminnan sitoumukset pääomarahastoihin 122 miljoonaa euroa (69).

Liite 27. Johdannaissopimukset

30.6.2015, milj. e	Nimellisarvot/jäljellä oleva juoksuaika			Yhteensä	Käyvät arvot*	
	Alle 1v	1–5v	>5v		Varat	Velat
Korkojohdannaiset, josta	53 899	96 192	62 471	212 562	4 402	4 283
Keskusvastapuoliselvitetävät	6 943	23 223	21 944	52 110	793	713
Valuuttajohdannaiset	26 396	8 892	6 671	41 959	1 488	1 333
Osake ja indeksisidonnaiset johdannaiset	258	90		348	30	0
Luottojohdannaiset		88	119	208	7	7
Muut johdannaiset	405	668	26	1 098	84	70
Johdannaiset yhteensä	80 959	105 930	69 286	256 175	6 011	5 693

31.12.2014, milj. e	Nimellisarvot/jäljellä oleva juoksuaika			Yhteensä	Käyvät arvot*	
	Alle 1v	1–5v	>5v		Varat	Velat
Korkojohdannaiset	59 160	106 012	55 513	220 684	5 215	5 196
Keskusvastapuoliselvitetävät	4 370	24 526	15 008	43 904	876	867
Valuuttajohdannaiset	16 277	9 028	5 639	30 944	1 036	975
Osake ja indeksisidonnaiset johdannaiset	266	285		551	37	1
Luottojohdannaiset	9	73	102	184	12	5
Muut johdannaiset	233	874	56	1 163	73	67
Johdannaiset yhteensä	75 945	116 272	61 310	253 527	6 374	6 243

* Käyvät arvot sisältävät kertyneet korot, jotka esitetään muissa varoissa tai varauksissa ja muissa veloissa. Lisäksi keskusvastapuoliselvityksessä olevien johdannaisten käyvät arvot on netotettu taseessa.

Liite 28. Rahoitusvarat ja -velat, jotka vähennetty toisistaan tai joita koskee toimeenpantavissa oleva yleinen nettoutusjärjestely

Rahoitusvarat

30.6.2015, milj. e	Rahoitusvarojen bruttomäärä	Rahoitusvelkojen bruttomäärä, joka on vähennetty rahoitusvaroista*	Taseessa esitettävä nettomäärä**	Rahoitusvarojen määrät, joita ei ole netotettu taseessa		
				Rahoitusvarat***	Saadut vakuudet	Nettomäärä
Pankkitoiminnan johdannaiset	6 455	-774	5 681	-3 395	-1 195	1 090
Vahinkovakuutuksen johdannaiset	7		7	-2		4
Johdannaiset yhteensä	6 461	-774	5 687	-3 397	-1 195	1 095

31.12.2014, milj. e	Rahoitusvarojen bruttomäärä	Rahoitusvelkojen bruttomäärä, joka on vähennetty rahoitusvaroista*	Taseessa esitettävä nettomäärä**	Rahoitusvarojen määrät, joita ei ole netotettu taseessa		
				Rahoitusvarat***	Saadut vakuudet	Nettomäärä
Pankkitoiminnan johdannaiset	6 817	-871	5 946	-4 008	-722	1 216
Vahinkovakuutuksen johdannaiset	12		12	-1		11
Johdannaiset yhteensä	6 829	-871	5 958	-4 009	-722	1 227

Rahoitusvelat

30.6.2015, milj. e	Rahoitus- velkojen brutto- määrä	Rahoitusvarojen bruttomäärä, joka on vähennetty rahoitusveloista*	Taseessa esitettävä netto- määrä**	Rahoitusvelkojen määrät, joita ei ole netotettu taseessa		
				Rahoitus- velat***	Annetut vakuudet	Netto- määrä
Pankkitoiminnan johdannaiset	6 170	-692	5 478	-3 395	-419	1 664
Vahinkovakuutuksen johdannaiset	2		2	-2		0
Johdannaiset yhteensä	6 172	-692	5 480	-3 397	-419	1 663

31.12.2014, milj. e	Rahoitus- velkojen brutto- määrä	Rahoitusvarojen bruttomäärä, joka on vähennetty rahoitusveloista*	Taseessa esitettävä netto- määrä**	Rahoitusvelkojen määrät, joita ei ole netotettu taseessa		
				Rahoitus- velat***	Annetut vakuudet	Netto- määrä
Pankkitoiminnan johdannaiset	6 751	-862	5 889	-4 008	-862	1 019
Vahinkovakuutuksen johdannaiset	2		2	-1		2
Johdannaiset yhteensä	6 753	-862	5 892	-4 009	-862	1 020

* Ml. käteisvaroihin sisältyvä päivittäin selvitettyjen johdannaisten nettomäärä yhteensä 81 (9) miljoonaa euroa.

** Käyvät arvot ilman kertyneitä korkoja.

*** Pohjola Pankki Oyj:n käytäntönä on solmia johdannaisyleissopimukset kaikkien johdannaisvastapuolien kanssa.

OTC-johdannaisten keskusvastapuoliselvitys

Pohjola Pankki Oyj siirtyi helmikuussa 2013 EMIR-asetuksen (Regulation (EU) No 648/2012) mukaiseen keskusvastapuoliselvitykseen. Finanssivastapuolten kanssa solmitut standardiehtoiset OTC-johdannaiskaupat selvitetään London Clearing House:n kanssa. Toimintamallissa johdannaisten vastapuoleksi muuttuu päivittäisen selvitysprosessin päätteeksi keskusvastapuoli, jonka kanssa netotetaan johdannaisten päiväkohtaiset maksut. Lisäksi päivittäin joko maksetaan tai saadaan vakuus, joka vastaa avointen sopimusten käypien arvojen muutosta (variation margin). Keskusvastapuoliselvityksessä olevat korkojohdannaiset esitetään nettona taseessa.

Muut kahdensivälisesti selvittävät OTC-johdannaiset

Pohjola Pankki Oyj:n ja muiden asiakkaiden välisiin johdannaiskauppoihin sekä sellaisiin johdannaiskauppoihin, joita asetuksen mukainen keskusvastapuoliselvitys ei koske, sovelletaan joko ISDA:n, Finanssialan Keskusliiton tai Pohjola Pankin omaa johdannaisyleissopimusta. Näiden sopimusten perusteella johdannaisten maksuja voidaan netottaa transaktiokohtaisesti maksupäivittäin ja vastapuolen maksukyvyttömyys- ja konkurssitilanteissa. Sopimusehdoissa voidaan lisäksi vastapuolikohtaisesti sopia vakuuksista. Nämä johdannaiset esitetään taseessa bruttoperusteisesti.

Liite 29. Muut vastuusitoumukset ja vastuut

Sitoumukset pääomasijoitusrahastoihin 30.6.2015 olivat muun toiminnan osalta 7 miljoonaa euroa (7) ja vahinkovakuutustoiminnan osalta 122 miljoonaa euroa (69). Ne sisältyvät kohtaan " Taseen ulkopuoliset sitoumukset".

Liite 30. Lähipiiritapahtumat

Pohjola-konsernin lähipiiriin muodostavat emoyhtiö OP Osuuskunta, konserniin yhdistellyt tytäryhtiöt, osakkuusyhtiöt, hallintohenkilöt ja muut lähipiiriin kuuluvat yhteisöt. Pohjola-konsernin hallintohenkilöihin luetaan Pohjola Pankki Oyj:n toimitusjohtaja, hallituksen jäsenet ja näiden läheiset perheenjäsenet. Lähipiiriin luetaan myös yhtiöt, joissa hallintohenkilöllä tai hallintohenkilön läheisellä perheenjäsenellä on huomattava vaikutusvalta. Muihin lähipiiriin kuuluviin yhteisöihin luetaan OP-Eläkekassa, OP-Eläkesäätiö ja sisaryritykset OP Osuuskunta -konsernissa.

Lähipiirille myönnettyissä lainoissa noudatetaan normaaleja luottoehtoja. Lainat on sidottu yleisesti käytössä oleviin viitekorkoihin.

Lähipiiriliiketoimissa ei ole tapahtunut olennaisia muutoksia 31.12.2014 jälkeen.

Helsingissä 5.8.2015

Pohjola Pankki Oyj
Hallitus

Tämä osavuosisikatsaus on saatavissa osoitteessa www.pohjola.fi > Media > Julkaisut.

Taloudellinen informaatio 2015

Arvopaperin liikkeeseenlaskijan säännöllisen tiedonantovelvoitteen perusteella Pohjola Pankki Oyj julkaisee seuraavan taloudellisen informaation:

Vuoden 2015 osavuosisikatsusten julkaisupäivät:

Osavuosisikatsaus 1.1.–30.9.2015	28.10.2015
----------------------------------	------------

JAKELU
NASDAQ OMX Helsinki Oy
London Stock Exchange
SIX Swiss Exchange
Keskeiset tiedotusvälineet
www.pohjola.fi, www.op.fi

Lisätietoja:

Jouko Pölonen, toimitusjohtaja, puh 010 253 2691
Carina Geber-Teir, viestintäjohtaja, puh 010 252 8394